

Eskil Buseth Folstad

"Får velgerne informasjonen de trenger for å ta et informert valg?"

- En kvantitativ innholdsanalyse av nettavisers valgkampdekning i 2017

Masteroppgave i Masterprogram i statsvitenskap

Veileder: Anders Todal Jenssen

Juni 2019

Eskil Buseth Folstad

"Får velgerne informasjonen de trenger for å ta et informert valg?"

- En kvantitativ innholdsanalyse av nettavisers valgkampdekning i 2017

Masteroppgave i Masterprogram i statsvitenskap
Veileder: Anders Todal Jenssen
Juni 2019

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

I arbeidet med masteroppgaven har jeg vært privilegert med tilgang til hjelp, støtte, råd, tilbakemeldinger og faglig støtte ved behov. I den forbindelse ønsker jeg å uttrykke min takknemlighet til min veileder Anders Todal Jenssen, hvor døren alltid har vært åpen for å drøfte tanker og ideer knyttet til masteroppgaven. Veiledningen har vært tilgjengelig og parat i alle faser av studien, og det er jeg svært takknemlig for.

Jeg ønsker også å uttrykke min takknemlighet overfor Peder Bjugn, som har vært til stor hjelp i arbeidet med reliabilitetstesting. Peder Bjugn har brukt av sin tid og energi til å kode et utvalg av nettartikler i prosessen med test av kodebokens interkoderreliabilitet. Han har dedikert tid til å sette seg inn i metode, kodebok og målingsprosess, og har med interesse og engasjement inntatt rollen som uavhengig med-koder. I tillegg har han bistått i sammenligningen av våre kodinger i etterkant av kodingsprosessen, noe som har vært avgjørende for utviklingen av kodeboken. Jeg er svært takknemlig for hjelpen.

Eskil Buseth Folstad

NTNU, Trondheim

22. mai 2019

**"Får velgerne informasjonen de trenger for å ta et informert valg?"
- En kvantitativ innholdsanalyse av nettavisers valgkampdekning i
2017**

Abstract

In this paper, we have examined to what extent a selection of articles from norwegian online newspapers during an election campaign contain information that meets certain criteria for being informative and relevant in context of deciding which party to vote for during an election. Seven types of information have been labeled as informative and relevant, based on Esaiasson and Håkansson (2002). We have performed a quantitative content analysis of 935 politically relevant online articles from Verdens Gang, Dagbladet and Nettavisen. The results show that approximately one third of the articles contain information about what a party wants to do regarding a specified political case or theme. Among the articles containing information about this, approximately every other article contained information about potential consequences of what the party wants to do regarding the political case or theme. Also, among the articles containing information about what the party wants to do regarding a political case or theme, approximately one third of them also revealed information about the party's view of the world, while only one tenth of the same articles also contained information about the party's ideology or values behind their view. Furthermore, among the total sample of articles, approximately one fifth of them revealed information about potential cooperation among specified parties after the election. Fifteen percent of the articles contained information about specified actions taken by the executive branch during their time in position, while only approximately one percent of the articles revealed information about discussions/disagreements within a party. This study is a descriptive content analysis, with an attempt to make an empirical contribution regarding whether online articles during an election campaign actually contain information that helps the voters to make informed decisions during an election.

Sammendrag

I denne studien har vi undersøkt i hvilken grad politisk relevante nettartikler i norske medier gjennom en valgkamperperiode inneholder informasjon som er klassifisert som beslutningsrelevant i kontekst av å ta en informert beslutning ved et politisk valg. Syv typer av informasjon har blitt klassifisert som beslutningsrelevant basert på Esaiasson og Håkansson's (2002) forståelse av en mandat- og ansvarsmodell for politisk representasjon. Vi har utført en kvantitativ innholdsanalyse av 935 politisk relevante artikler i mediene Verdens Gang, Dagbladet og Nettavisen under valgkamperperioden foran valget i 2017. Resultatene viser at omtrent hver tredje nettartikkel gir leseren informasjon om et partis saksstandpunkt. Blant artiklene som inneholdt et saksstandpunkt, så opplyste omtrent annenhver artikkel leseren om potensielle konsekvenser av sakstandpunktet. I tillegg, blant artiklene med et saksstandpunkt, så ble standpunktet i omtrent hver tredje artikkel begrunnet med i partiets virkelighetsoppfatning, mens kun omtrent én tittel av de samme artiklene informerte om partiets ideologiske/verdimessige bakgrunn for saksstandpunktet. Videre fant vi at omtrent en femtedel av det totale utvalget nettartikler inneholdt informasjon om hvilke partier som potensielt kunne inngå i et samarbeid etter valget. Videre så vi at omtrent femten prosent av totalutvalget av artikler ga informasjon om konkrete politiske tiltak som regjeringen hadde iverksatt eller gjennomført i løpet av sin tid i regjeringsposisjon. Omtrent kun én prosent av nettartiklene viste til diskusjoner/meningsulikheter internt i et parti. Denne studien er en beskrivende innholdsanalyse som ønsker å komme med empiriske bidrag til diskusjonen knyttet til hvorvidt mediene bidrar til å supplere velgerne med informativ og beslutningsrelevant informasjon i en valgkamperperiode, med fokus på nettmedier.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	5
1.1: <i>Idealet om den informerte borger - En forutsetning for demokrati</i>	5
1.2: <i>Problemformulering - Tema og kontekst</i>	6
1.3: <i>Problemstilling</i>	8
2. Teoretisk rammeverk	9
2.1: <i>Demokratiteoretisk grunnlag: Mandat- og ansvarsmodell for representasjon</i>	9
2.3: <i>Velgernes informasjonsbehov i lys av mandat- og ansvarsmodellen</i>	11
2.4: <i>Esaiasson og Håkanssons argumentasjon i lys av teorien om medieubehag</i>	13
2.5: <i>Tidligere forskning knyttet til Esaiasson og Håkanssons informasjonsbehov</i>	14
3. Forskningsdesign og metode	16
3.1.1: <i>Studiens formål</i>	16
3.1.2: <i>Definisjon av problemstillingens begreper</i>	17
3.2: <i>Kvantitativ innholdsanalyse</i>	18
3.2.1: <i>Objektivitet</i>	18
3.2.2: <i>Systematikk</i>	19
3.2.3: <i>Kvantitativ beskrivelse</i>	19
3.2.4: <i>Manifestert innhold</i>	20
3.3: <i>Enheter og innholdsformer</i>	21
3.3.1: <i>Studiens enhet - "Den politisk relevante nettartikkel av tradisjonell art"</i>	21
3.3.2: <i>Innholdsformer - "Skriftlig kommunikasjon"</i>	23
3.4: <i>Utvalg</i>	24
3.4.1: <i>Univers og populasjon - Hvilke nettartikler representerer utvalget?</i>	24
3.4.2: <i>Valg av medier</i>	25
3.4.3: <i>Valg av tidsperiode</i>	27
3.4.4: <i>Ikke-sannsynlighetsbaserte utvalg - Generaliseringsproblemer</i>	28
3.5: <i>Måling - Variabler og variabelverdier</i>	29
3.5.1: <i>Teoretisk relevante variabler - Operasjonalisering</i>	29
3.5.3: <i>Variabelverdier</i>	30
3.6: <i>Kodebok - Metodiske valg</i>	31
3.7: <i>Kodeboken</i>	32
3.8: <i>Datainnsamling, analyse og presentasjon</i>	40
4. Reliabilitet	41
4.1: <i>Interkoderreliabilitet - Kodebokens grunnlag for intersubjektivitet</i>	42
4.1.1: <i>Test 1 - Samsvarsprosent</i>	43
4.1.2: <i>Test 2 - Samsvarsprosent</i>	47
4.1.3: <i>Test 2 - "Scotts pi"</i>	50
4.1.4: <i>Test 3 - Samsvarsprosent og "Scotts pi"</i>	52
4.1.5: <i>Oppsummering</i>	54
5. Analyseresultater	56
5.1: <i>Verdens Gang</i>	58
5.2: <i>Dagbladet</i>	60

5.3: Nettavisen	64
5.4: Presentasjon av resultat - Totalutvalget	66
6. Validitetsdiskusjon	71
7. Avslutning	73
8. Litteraturliste	75
9. Appendiks	80
Appendiks 1: Kodeskjema.....	80
Appendiks 2: Søkestreng	82
Appendiks 3: Utrekning av Scotts pi.....	85

1. Innledning

1.1: Idealet om den informerte borger - En forutsetning for demokrati

"Whenever the people are well informed, they can be trusted with their own government; that whenever things get so far wrong as to attract their notice, they may be relied on to set them to rights." (Thomas Jefferson, 1789; som sitert i Holmes, 2002, s. 106).

Sitatet ovenfor stammer fra den tidligere amerikanske presidenten Thomas Jeffersons politiske virke. Jefferson var en sentral politisk figur både under konstruksjonen av den amerikanske uavhengighetserklæringen og landets første konstitusjonelle grunnlov (Sirevåg, 2018). Jeffersons utspill kan ses som et ledd i prosessen med å utarbeide USAs første grunnlov, og føyer seg inn som et bidrag i en lang tradisjon av demokratiteoretisk tenkning. Thomas Jeffersons utsagn rører ved én av de mest sentrale grunnpilarene i forståelsen av et fungerende demokrati, som er tillitsforholdet mellom den til enhver tid regjerende politiske konstellasjon og befolkningen forøvrig. Gjennom representasjonstanken skal den politiske styringsmakten utgå fra folket og regjere på vegne av folket. Den politiske ledelsen står dermed i et ansvarlighetsforhold overfor befolkningen, en demokratiteoretisk grunnpilar som typisk omtales som "accountability" i statsvitenskapelig litteratur (Sodaro, 2008, s. 178). En slik forståelse av folkesuverenitetsprinsippet tillater befolkningen å holde de politiske styringsmaktene ansvarlige for sine aktiviteter og gjøremål. Dette gjøres eksempelvis ved å begrense handlingsrommet for den politiske styringsmaktens inngripen i enkeltindividets liv

som ikke er basert på lov og rett. I begrepet ligger det en forventning om at borgerne har reelle sanksjoneringsmuligheter dersom tillitsforholdet slår sprekker og forventningene til lovgivende- og utøvende makt ikke innfris, for eksempel i form av tap av gjenvalg (ibid.).

Jefferson viser til hvordan denne type mekanismer forutsetter at befolkningen er godt nok informert om de politiske forhold som til enhver tid eksisterer i samfunnet. Forutsetningen om informerte og opplyste borgere har en sentral plass i den demokratiteoretiske tradisjonen, særlig i tankegods som er knyttet til utviklingen av liberaldemokratiets grunnprinsipper (Held, 2006, s 56). John Stuart Mill kan stå som en illustrerende politisk teoretiker i så måte. For Mill er ytringsfriheten en av de mest grunnleggende og ufravikelige frihetene enkeltindividet har (Mill, 2010, s. 26). Brytning av meninger ses som helt nødvendig for å oppnå et høyere nivå av kunnskap og et velutviklet mangfold av måter å leve sine liv på. Frihet og mangfold i levesett tillater i dette perspektivet individet å utvikle seg som menneske, noe som i ytterste konsekvens fører til at det allmenne beste for samfunnet som helhet får vokse fram (ibid., s. 67-69). En naturlig forutsetning for dette er at informasjon om individers ytringer, kunnskap og praksis får være tilgjengelig for befolkningen. For ikke å nevne informasjon om politikk, derunder informasjon som er relevant for forholdet mellom de styrende og de styrte, deriblant informasjon om hvorvidt statsmaktene skjøtter sitt oppdrag i tråd med borgernes forventninger.

1.2: Problemformulering - Tema og kontekst

Særlig ved valgkampperioder vil behovet og nytten for informasjon om politiske forhold være stor. Esaiasson og Håkansson (2002, s. 47) argumenterer for at valgkamp isolert sett handler om å oppnå ett mål, hvilket er å gi borgerne et grunnlag for å kunne ta stilling til hvem som skal få retten til å fatte autoritative beslutninger om fellesskapets anliggender i nær fremtid. For å kunne oppnå dette målet mener forfatterne at velgerne under en valgkamp bør eksponeres for innhold som fremmer bestemte typer av beslutningsrelevant informasjon. Herunder gjelder eksempelvis informasjon om partienes standpunkter i saksspørsmål, informasjon om partienes ideologiske grunnlag og virkelighetsoppfatning, informasjon om potensielle regjeringskonstellasjoner etter valget, og informasjon om potensielle konsekvenser av partienes forslag, for å nevne noen (Esaiasson og Håkansson, 2002, s. 43-44).

Får vi så tak i denne type informasjon gjennom mediene i valgkampen? I "Den medialiserte politikken" (2007a, s. 9) beskriver Anders Todal Jensen hvordan mediene i moderne tid har utviklet seg til å bli landets viktigste politiske arena. De politiske partiene er avhengige av massemediene for å kunne nå ut til så stor andel av befolkningen som mulig, men dette avhengighetsforholdet gjør at partiene og politikerne må tilpasse seg medienes logikk og funksjonsmåte for å øke sannsynligheten for å rive til seg spalteplass i avisene eller taetid i TV-ruta. Mangel på regi over medieinnholdet har gjort denne type tilpasning nødvendig, og dermed forskjøvet maktforholdet mellom politikere og journalister i favør av sistnevnte (ibid., s. 13). Også Esaiasson og Håkansson (2002, s. 17) beskriver denne utviklingen, da med bakgrunn i medieutviklingen i en svensk kontekst. De peker på hvordan journalister har tilrevet seg en større kontroll over medieregien på bekostning av politikernes mulighet til å selv kontrollere hvilken informasjon som skal nå ut til folket. Journalister og politikere står dermed i et spenningsforhold hvor hver part har sine særegne interesser knyttet til hva de ønsker å formidle. Det er i kontekst av denne mediesituasjonen hvor jeg stiller meg spørsmålet: I hvilken grad gir mediene gjennom valgkampen informasjon som faktisk hjelper velgeren til å ta en informert beslutning ved valget?

Forsøk på å studere den informative verdien i medieinnhold under en valgkamp har ofte tatt utgangspunkt i tradisjonelle medier. I en studie av TV- og avisinnhold i den norske stortingsvalgkampen i 2005 peker Ann Iren Jamtøy (2011, s. 67) på hvordan den politiske journalistikken gjennom valgkampen ble preget av å skulle være et underholdningsprodukt heller enn et produkt utelukkende fokusert på å informere. Beslutningsrelevant informasjon som eksempelvis saksorientert informasjon hadde en tendens til å bli nedprioritert på bekostning av å ramme inn og skildre valgkampen som et politisk spill, og personifisering av medieinnholdet gjorde at mye innhold omhandlet egenskaper ved aktørene heller enn beslutningsrelevant saksinformasjon (ibid. s. 87). Toril Aalberg og Tove Brekken (2007, s. 184) fant i en kvantitativ undersøkelse av 3 riksdekkende aviser under stortingsvalgkampen i 2001 og 2005 at pressens dekning av valget ble dominert av episodiske og spillorienterte tolkningsrammer for politiske nyheter, mens de tematiske og saksorienterte rammene var i mindretall, en fordeling av tolkningsrammer som tilrettelegger for omtale av valgkampen som et strategisk og politisk spill heller enn en arena for opplysning om politisk

saksinformasjon og partienes konkrete saksstandpunkter. Erik Sirnes (2012, S. V) fant i en studie av kommunikasjonsrådgivere og ansatte i norske partier en utbredt oppfatning om at informasjon som partiene ønsker å kommunisere ut til velgerne blir fortrent av underholdningselementer, personifisering og fokus på valgkampen som et strategisk spill. Sirnes skildrer et brytningsforhold mellom medienes bruk av medielogikk kontra de politiske partienes ønske om å nå fram med informasjon som de mener det er viktig for velgerne å kjenne til, definert som "politisk logikk" (ibid. s. 2).

Papiraviser er, sammen med TV og radio, de tradisjonelle mediene som utgjør de tradisjonelle grunnsteinene i det norske mediasystemet (Schwebs & Østbye, 2017, s. 31), Men nye medieplattformer på Internett har i nyere tid revet til seg stadig større biter av velgernes mediehverdag (Karlsen, 2011, s. 42). En studie av velgernes medieatferd i den norske stortingsvalgkampen i 2009 viste at et flertall av de yngste velgerne mente avisenes nettutgaver var viktigere enn papirutgavene når de skulle skaffe seg informasjon om valget (Ibid. s. 51). Norsk mediebarometer avslører en langvarig og kontinuerlig vekst i andel av befolkningen som har benyttet seg av Internett som massemedium en gjennomsnittsdag, fra 27% i år 2000 til 91% i 2018 (Statistisk Sentralbyrå, 2019), noe som illustrerer mediets økende popularitet. En studie av stortingsvalget i 2005 avslørte at selv om TV-mediet var den viktigste kilden til informasjon om valgkampen for velgerne, så leste 17% av respondentene i studien nyheter om valget på internett hver eneste dag (Karlsen, 2010, s. 38). Nye teknologiske medier, med Internett i spissen, har blitt en stadig sterkere del av mediehverdagen, samtidig som denne typen medier har fått større betydning som informasjonskilder i valgkampen (Karlsen, 2007, s. 282). Et interessant spørsmål reiser seg i kontekst av en slik utvikling: I hvilken grad får velgerne tilgang på informativ og beslutningsrelevant informasjon ved å lese nettaviser under valgkampen?

1.3: Problemstilling

Jeg ønsker å utføre en kvantitativ innholdsanalyse av innholdet i totalt 3 riksdekkende nettaviser under den korte valgkampperioden (10. august - 10. september) foran stortingsvalget i 2017; Verdens Gang, Dagbladet, og Nettavisen. Hvor stor andel av nettartiklene publisert i nevnte medier i denne perioden inneholder de typer av informasjon som kan klassifiseres som informativ og beslutningsrelevant? Standarden for informativ og

beslutningsrelevant informasjon er utarbeidet fra Esaiasson og Håkansson (2002) teoretiske rammeverk og tilhørende argumentasjon knyttet til informativ informasjon, og utdypes i kapittel 2. Problemstillingen er som følger:

"Hvor mange av de politisk relevante nettartiklene av tradisjonell art under valgkampperioden i 2017 i et utvalg av riksdekkende nettaviser inneholdt informasjon som tilfredstilte de konkretiserte krav til innhold som Esaiasson og Håkansson (2002) legger til grunn for å kunne ta en informert beslutning ved valget?"

2. Teoretisk rammeverk

2.1: Demokratiteoretisk grunnlag: Mandat- og ansvarsmodell for representasjon

For å trekke inn et statsvitenskapelig og faglig fundamentert grunnlag for utarbeidelsen av konkrete punkter for hva som betraktes som beslutningsrelevant informasjon i en valgkampsituasjon, lener Esaiasson og Håkansson (2002) seg til "Mandat- og ansvarsmodellen" for politisk representasjon. I internasjonal statsvitenskapelig litteratur benevnes modellen som "Responsible party government theory", og modellen illustrerer velgernes virkemidler og sanksjonsmuligheter for å holde de regjerende politiske styringsmakter ansvarlig for sine handlinger og iverksatte politikk, på bakgrunn av representasjonsforholdet mellom folket og de folkevalgte (Jones & McDermott, 2004, s. 1). Modellens teoretiske forutsetninger baserer seg på en forståelse av at velgeren gjennom bruk av sin stemmerett på valgdagen holder de regjerende politiske partiene ansvarlig for sine tidligere handlinger. I dette perspektivet ses valghandlingen som en mekanisme for å plassere ansvar, samt som en periodisk sanksjoneringsmulighet velgerne har til å uttrykke sine holdninger knyttet til den regjerende politiske makten, enten som en negativ sanksjon i form av tap av gjenvalg, eller som en positiv sanksjon i form av gjenvalg av sittende lovgivende- og/eller utøvende makt (Rose, 2014, s. 252-253). Teorien bygger på Austin Ranneys (1954, s. 12) tanker i hans klassiske verk "*The Doctrine of Responsible Party Government*". Et elektorat som opererer etter dette atferdsmønsteret vil gi de regjerende partier insentiv til å levere politiske tiltak som kan velgerne kan bifalle, siden et slett styre vil risikere å miste makten som følge av å bli stilt til ansvar for politikken de har ført. I denne modellen er det de politiske partiene som helhet, og ikke individuelle politikere, som er det

primære verktøy for å konvertere velgernes holdninger til praktisk politikk (Adams, 2001, s. 3). Fokus for ansvars plassering og politiske prestasjoner legges dermed på partiene som ulike enhetlige kollektiver, i kontrast til en individorientert ansvars plassering.

Mandat- og ansvarsmodellen teoretiserer betydningen av ansvarliggjøring av politiske partiers prestasjoner som en sentral variabel for velgeratferd. Partienes aktiviteter og praktiske politikk i fortiden er relevant for velgeratferd i nåtiden (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 43). Samtidig inneholder modellen et mandatsaspekt som teoretiserer representasjonsforholdet mellom de politiske partiene og velgerne. Modellen opererer med en forståelse av at velgerne innhenter informasjon som gjør dem i stand til å stemme på de partiene som best representerer deres politiske meninger og preferanser, og hvor de folkevalgte representantene deretter skal konvertere preferansene til praktisk politikk (Adams, 2001, s. 4). En forutsetning for at dette kausalforholdet skal finne sted er at partiene presenterer ulike og særegne partiprogrammer som skiller dem ad politisk, slik at velgerne får et meningsfullt valg å ta stilling til (Dalton, 1985, s. 270). Partiene må tilby ulike politiske løsninger og standpunkter for å skape et minimum av mangfold av genuine alternativer for fremtidig politikk. Uten denne type reelle valgmuligheter har velgerne mindre muligheter til å påvirke den politikken som føres gjennom bruk av stemmeretten (Adams, 2001, s. 4). Tydelige saksstandpunkter vil i lys av mandat- og ansvarsmodellen lette velgerens preferansedannelse ved valget, og ikke minst ansvars plasseringen i ettertid (Rose, 2014, s. 253.)

Videre hviler modellen på en forutsetning om at partienes politiske program er forholdsvis stabilt over tid (ibid.). Partiene som konkurrerer om regjeringsmakten bør ha stabile og gjenkjennbare politiske standpunkter over tid. Velgere som opplever at partienes kandidater fremmer standpunkter som flyktige og ustabile risikerer å bli usikre på det faktiske og reelle standpunktet til den aktuelle kandidaten (Bartels, 1986, s. 709). Esaiasson og Håkansson (2002, s. 43) peker på viktigheten av at det ideologiske fundamentet for partienes saksstandpunkter gjøres kjent for velgerne. Informasjon om partienes ideologiske herkomst og virkelighetsforståelse har en veiledende funksjon i preferansedannelsen ved valgurnene (Ibid.)

2.3: Velgernes informasjonsbehov i lys av mandat- og ansvarsmodellen

Hvilket konkret informasjonsbehov har velgerne i en valgkampsituasjon, dersom vi legger en mandat- og ansvarsmodell for politisk representasjon til grunn? Det er denne type behov Peter Esaiasson og Nicklas Håkansson (2002) utvikler i sitt verk "Besked ikväll! - Valprogrammen i svensk radio och TV". Fra mandat- og ansvarsmodellens perspektiv legger forfatterne (2002, s. 42) følgende forståelse av det representative demokratiet til grunn: Partiene som stiller til valg skal formulere et politisk program som de ønsker å gjennomføre den kommende regjeringsperioden. Velgerne tar så stilling til partienes programmer, og det partiet (eller et flertall av partier) som får sterkest støtte av velgerne danner regjering. Denne regjeringen gjennomfører det politiske programmet som de har fått velgernes mandat til å gjennomføre. Ved neste valg gjør velgerne seg opp en vurdering av hvordan regjeringspartiene har prestert i den foregående regjeringsperioden, samtidig som de tar stilling til nye politiske programmer som stadig videreutvikles av partiene (ibid.).

Fra et informasjonssynspunkt trekker Esaiasson og Håkansson (2002, s. 43) frem tre grunnleggende behov som en velger i lys av Mandat- og ansvarsmodellen trenger for å ta en informert beslutning ved valgurnen: partienes standpunkter i saksspørsmål, partienes ideologiske grunnlag for sine standpunkter, og partienes handlinger under den foregående regjeringsperioden. Forfatternes argumentasjon for nettopp denne type informasjonsbehov kan illustrere koblingen mellom Mandat- og ansvarsmodellen som teoretisk utgangspunkt, og de konkretiserte typene av informasjonsbehov som ble utviklet i lys av nevnte modell:

Ståndpunkterna har förstås sin plats genom att de program som partierna söker mandat för att genomföra innehåller mer eller mindre konkretiserade ståndpunkter i olika sakfrågor. *Ideologierna* kommer in i bilden genom att de rättfärdigar de konkreta ståndpunkterna och genom att de ger en vägledning om hur partierna kommer att hantera samhällsproblem som inte behandlas direkt i valprogrammen [...] *Handlingarna* under den gångna mandatperioden har sin plats genom att medborgarna skall kunna utkräva ansvar i efterhand av dem som anförtroddes rätten att fatta de auktoritativa besluten. Har de skött sitt uppdrag på ett rimligt bra sätt? (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 43).

forfatterne (ibid.) påpeker dog at informasjonsbehovet kan konkretiseres og utvides ytterligere ved å bygge videre på disse tre typene av informasjon. Å ha kunnskap om partienes standpunkter i saksspørsmål er helt essensielt for å danne seg en oppfatning av hvilke partier man er enig og uenig med i de konkrete politiske saksspørsmålene. Men et politisk standpunkt innebærer å ta et valg om hvordan og i hvilken grad politiske og økonomiske ressurser skal benyttes, noe som får konsekvenser for enkeltmennesker som berøres av vedtatt politikk. Politikens konsekvenser, både for egne interesser og sin egen samfunnsgruppe, samt for samfunnet som helhet, er relevante informasjonsbehov forfatterne trekker frem (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 43).

Informasjonsbehovet om saksstandpunkters konsekvenser springer ut fra en forståelse av at det kan være svært vanskelig for velgeren å forstå rekkevidden av et saksstandpunkt, og ikke minst utfordringen med å få oversikt over de virkemidlene som settes i sving gjennom et politisk tiltak. I tillegg til å få informasjon om partienes ideologiske basis for sine standpunkter, har velgerne et reelt informasjonsbehov om hvilken virkelighetsforståelse partiene baserer sine standpunkter på (Ibid., s. 44). En beskrivelse av partiets virkelighetsoppfatning kan gi grunnlag for slutninger om hvordan partiet vil opptre på tilhørende saksområder i tillegg til det konkret beskrevne saksstandpunktet, og har derfor en veiledende funksjon for velgeren (ibid.).

Videre ønsker Esaiasson og Håkansson (2002, s. 44) å trekke inn et informasjonsbehov basert på interne forhold i partiene forut for valget. Vilje til å handle etter et politisk standpunkt er én ting, men mangel på politisk evne til å gjennomføre sin politikk følger ikke automatisk av viljen. Eksempelvis vil informasjon om hvorvidt alle partiets representanter vil slutte seg til partiets linje i nasjonalforsamlingens avstemninger være av interesse for velgeren. Denne type uenighet innad i partiene kommer eksempelvis til uttrykk på partienes landsmøter hvor konstruksjon av partiprogrammet for kommende valgperiode står sentralt (se f. eks Ask & Ruud, 2018). Potensielle uenigheter og fraksjonsdannelser i partiene ses som viktige aspekter som påvirker potensiell gjennomslagskraft, og er dermed sentral informasjon som bør komme frem i en valgkamp (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 44).

Evnen til å få gjennomført politikk er også betinget av partienes tanker om potensielle koalisjonspartnere etter et politisk valg. Særlig i valgordninger basert på forholdstallsvalg er dette informasjonsbehovet relevant på grunn av proporsjonalitetstildelingen av mandater ofte produserer koalisjonsregjeringer (Christensen, 2002, s. 37). Dette er treffende nok for norske forhold, da Norge siden innføringen av forholdstallsvalg i 1919 (første gang praktisert ved stortingsvalget i 1921) har hatt i alt 12 koalisjonsregjeringer av vekslende varighet (Regjeringen, 2019). Muligheten for at velgerens foretrukne parti må regjere i samarbeid med andre partier vil naturlig nok påvirke den politiske plattformen som regjeringen samler seg om, og dermed gripe inn i regjeringens politikk på saksområder som er relevante for velgeren. Esaiasson og Håkansson (2002, s. 44) ser derfor informasjon om partienes tenkte koalisjonspartnere som et naturlig informasjonsbehov velgeren har under valgkampen.

2.4: Esaiasson og Håkanssons argumentasjon i lys av teorien om medieubehag

Esaiasson og Håkansson (2002, s. 15 - 17) jobbet frem sin forståelse av informativ informasjon for velgerens del i kontekst av en moderne mediesituasjon, hvor journalistene har tilrevet seg en større makt over medieinnholdet på bekostning av politikerne, og dermed sikret seg en større kontroll over medieinnholdet. Forfatterne reiser deretter en normativ drøfting av denne utviklingen, og ser med skepsis på et medieinnhold som i for stor grad er kontrollert fra journalistens side (ibid., s. 19). I bunn hos forfatterne ligger en frykt for at journalistenes styrkede maktposisjon overfor politikere utelukkende gagnar journalistene selv, og ikke kommer velgerne til gode i form av økt innhold av informativ karakter relevant for selve valgbeslutningen. Det er av denne grunn Håkansson og Esaiasson (2002, s. 20) mener at vi må legge et borgerperspektiv til grunn for å definere hvilken informasjon velgerne trenger for å ta et informert valg, altså ved å ta utgangspunkt i den enkelte velgers behov. De presenterer i praksis en rådgivning i håp om å påvirke medieinnholdet til fordel for velgerne, med en viss skepsis for at journalister med frie tøyler hva gjelder medieinnhold vil generere innhold som velgerne vanskelig kan benytte seg av for å ta en informert beslutning ved valget.

Det er lett å trekke en parallell mellom Esaiasson og Håkanssons (2002) skepsis og frykten for at moderne medier ikke omtaler og presenterer politisk relevant innhold på en måte som gir velgerne tilstrekkelig grad av kunnskap, gjerne omtalt som teorien om medieubehag

(Todal Jenssen, 2007b, s. 199). Teorien om medieubehag er en fellesbetegnelse på forskere som fra ulike vinkler og ståsteder uttrykker en negativ holdning til massemediene som opinionsutviklende institusjoner. Grunnholdningen i denne grenen av effektforskning er at moderne medier skaper et elektorat preget av: "politisk kynisme og apati, politisk passivitet og sosial tilbaketrekking, med tap av sosial kapital som konsekvens." (ibid., s. 198). Innholdet i (samt formen) som mediebudskap presenteres i ses som lite egnet for å tilegne seg et tilstrekkelig nivå av relevant politisk kunnskap gjennom medieeksponering, en holdning som harmonerer godt med Esaiasson og Håkanssons (2002) skepsis beskrevet ovenfor.

Teorien om medieubehag står altså som en interessant kritikk mot klassiske demokratiteoretiske antagelser om borgeren som et informert politisk vesen med et høyt nok nivå av politisk kunnskap til å ta en informert valgbeslutning. Ikke minst vil teorien om medieubehag kunne trekke i tvil hvorvidt velgerne er i stand til å holde lovgivende- og/eller utøvende makt ansvarlig for sitt arbeid, jamfør den tidligere skisserte Mandat- og ansvarsmodellen. I boken "*A virtuous circle: Political communications in Postindustrial Societies*" setter Pippa Norris (2000) søkelys på opphavet til og fellestrekkene i de statsvitenskapelige strømningene som utgjør teorien om medieubehag, under navnet "media malaise". Norris definerer teorien som et fellesskap av følgende holdninger: "[...] accounts claiming that common practices in political communications by the news media and by party campaigns hinder 'civic engagement', meaning citizens learning about public affairs, trust in government, and political activism." (Ibid., s. 4). Særlig det forhold at medienes politiske kommunikasjon potensielt hindrer økt kunnskap om offentlige forhold lar seg relatere til Esaiasson og Håkanssons (2002) frykt for en medievalgkamp fattig på informasjon som velgerne i realiteten behøver for å ta et informert valg. En gjennomgående kritikk av forskere tilknyttet dette perspektivet går nettopp ut på at mediene ikke informerer borgerne i tilstrekkelig grad om relevante offentlige anliggender som har betydning for velgerne (Sirnes, 2012, s. 11).

2.5: Tidligere forskning knyttet til Esaiasson og Håkanssons informasjonsbehov

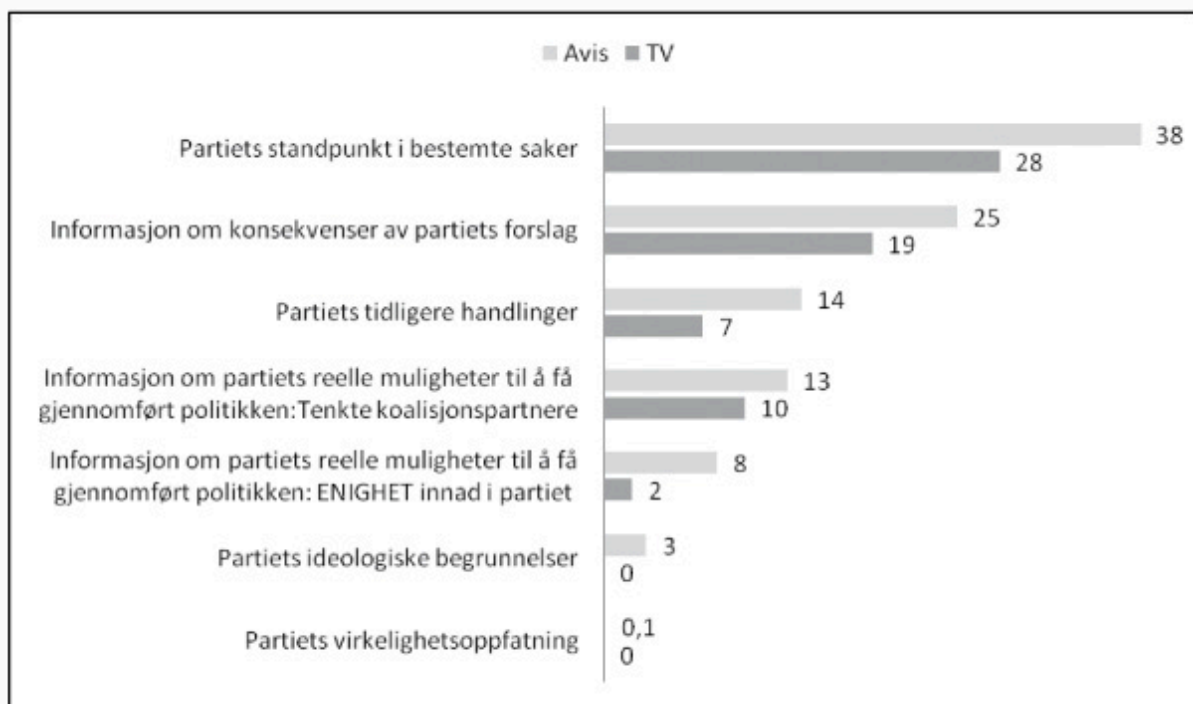
Det er svært lite forskning som helt konkret har tatt utgangspunkt i Esaiasson og Håkanssons (2002) innholdskrav til medieinnhold under en valgkamp for å gjøre en vurdering av hvor mye av medieinnholdet som kan anses som informativ og beslutningsrelevant. Men én

interessant studie som faktisk har benyttet Esaiasson og Håkanssons (2002)

informasjonsbehov som variabler er Ann Iren Jamtøys "Informere eller underholde? - Politisk journalistikk i norsk valgkamp" (2011).

I denne studien undersøker Jamtøy (ibid.) konkret i hvilken grad innhold som Esaiasson og Håkansson (2002) klassifiserte som beslutningsrelevant i valgkampsituasjonen, faktisk forekom i norske aviser og på TV under valgkampen i 2005. Hun gjennomførte en kvantitativ innholdsanalyse av alle politisk relevante nyhetsartikler og TV-innslag som omhandlet stortingsvalget i 2005 i åtte ulike mediekanaler (Jamtøy, 2011, s. 74). Resultatet ble som følger:

Diagram 1: Konkret saksinformasjon om politikk i nyhetssaker om politikk, i aviser og TV i valgkampen i 2005. Prosent. N: Avis = 1849, TV = 155. Hentet fra Jamtøy (2011, s. 82).

Vi ser at partiers standpunkt i bestemte saker var den type saksinformasjon som oftest forekom, i henholdsvis 38% av avisartiklene og 28% av TV- innslagene. Dernest følger informasjon om konsekvenser av partiets forslag, som forekom i 25% av avisartiklene og 19% av TV-innslagene. Informasjon om partiets tidligere handlinger og tenkte koalisjonspartnere etter valget dukker noe sjeldne opp, med henholdsvis 14% og 13% av avisartiklene, og 7% og

10% av TV-innslagene. Informasjon om enighet innad i partiet forekom enda sjeldnere, og informasjon om partiers ideologiske begrunnelser og virkelighetsoppfatninger forekom ytterst sjelden i avisartiklene, og aldri i TV-innslagene (Ibid.).

3. Forskningsdesign og metode

3.1.1: Studiens formål

Spørsmålsstillingen "Hvor mange..." innebærer et formål om å gjennomføre en studie hvor fokus er å kvantifisere og tallfeste innhold etter systematiske og formelle prosedyrer (Østbye, Helland, Knapskog & Larsen, 2007, s. 59). Intensjonen er å gjennomføre en deskriptiv kvantitativ innholdsanalyse hvor målet er å beskrive innholdet i kommunikasjonen ut ifra et sett av forhåndsdefinerte egenskaper (Riffe, Lacy & Fico, 2005, s. 33). Studien er deskriptiv i betydningen av at hensikten ikke er å undersøke eller stadfeste et kausalitetsforhold, men å beskrive innholdet basert på dets egenskaper.

Det er av denne grunn at det teoretiske rammeverket beskrevet innledningsvis drøfter de teoretiske forutsetningene for de konkrete typene av informasjonsbehov som Esaiasson og Håkansson (2002) definerer, og ikke beskjeftiger seg med forsøk på å forklare eventuelle korrelasjonsforhold. Åsa Nilsson (2000, s. 119) beskriver denne type kvantitative innholdsanalyser som beskrivende, hvor det er beskrivelse av undersøkelsesobjektet etter spesifikke egenskaper som er målsetningen. Bernard Berelson (1952, s. 27) ser denne type studier som et forsøk på å fange: "characteristics of content", forstått som selve medieinnholdets substans. Det avgjørende er hva som blir sagt, i betydningen hvilken informasjon man kan trekke ut av kommunikasjonsbudskapet. Problemstillingen tar derfor form av et forskningsspørsmål, i kontrast til en hypotesebaserte problemstilling (Riffe et al., 2005, s. 43), noe som skiller studien fra en forklarende innholdsanalyse med ønske om kausalitetsslutninger. Det er relasjonen mellom innhold og de definerte egenskapene som danner grunnlaget for resultater, slutninger og konklusjoner i denne type studier, og det vil være tilfelle også her (ibid., s. 190).

3.1.2: Definisjon av problemstillingens begreper

En politisk relevant nyhetsartikkel er en nyhetsartikkel hvor minst ¼ av innholdet, målt i antall ord, må omhandle politikk og være "politisk relevant". Med tradisjonell art forstår vi en nettartikkel som er konstruert etter lignende mal og format som normen i nyhetsartikler i papiraviser, i betydningen en tekstkonstruksjon med minimum en tittel, ingress og brødtekst. Med "politisk relevant" legger vi i denne studien til grunn følgende definisjon:

Med "politisk relevant" forstår vi nettartikler hvor minimum ¼ av innholdet, målt i antall ord, omhandler norsk nasjonalpolitikk, og/eller norske politiske forhold, og/eller det kommende stortingsvalget, og/eller annet innhold som naturlig kan knyttes til norsk nasjonalpolitikk eller stortingsvalget. I tillegg må nettartikkelen inneholde minimum én av følgende faktorer:

- * En nasjonal politisk institusjon som Storting, regjering, eller nasjonalforsamling*
- * Politiske verv eller politiske posisjoner på nasjonalt nivå, som f. eks minister, statsråd, stortingsrepresentant*
- * Referanser til personer som representerer partiet, f. eks partirepresentant, partimedlem*
- * Politiske partiledere og politiske partier som er representert på Stortinget*
- * Referanser til det kommende stortingsvalget, f. eks ord som valg, stortingsvalg, valget 2017*
- * Referanser til ordet politikk og dets ulike former, f. eks politikk, politiker, politisk, politikken*

Denne definisjonen av "politisk relevant" er utarbeidet med tanke på søkestrengen som konstrueres i mediearkivet Retriever for generering av utvalget av nettartikler. Dette omtales mer i detalj i delkapittel 3.3.1.

Med "valgkampperioden i 2017" legger vi til grunn den siste måneden før valgdagen foran stortingsvalget dette året. Valgdagen var 11. september 2017, hvilket betyr at de aktuelle datoene utvalget av nettartikler vil hentes fra er 10. august - 10. september, altså ekskludert selve valgdagen. Denne tidsperioden, som går under betegnelsen "den korte valgkampen", er valgt da vi kan forvente at frekvensen av valgkamprelatert innhold i mediene vil være svært høyt i den siste perioden før valget (Foss Sandberg, 2007, s. 8).

Med "riksdekkende nettaviser" legger vi til grunn "redaktørstyrte nettmedier som publiserer nettartikler av tradisjonell art, og som har hele den norske befolkningen som naturlig målgruppe og nedslagsfelt." Denne definisjonen blir videre beskrevet i delkapittel 3.4.2, mens nettartikler av "tradisjonell art" er omtalt i delkapittel 3.3.1. Oppsummert må nettavisene dekke inn hele landet som potensiell målgruppe siden Esaiasson og Håkansson (2002) skisserer informasjonsbehov som gjelder hele elektoratet som helhet, og som dermed ikke trekker opp noen skillelinjer velgerne imellom. Riksdekkende medier vil ha interesse av å dekke valgkampen på en måte som er relevant for velgeren uavhengig av eksempelvis bosted og geografisk tilknytning. Utvalget av nettaviser er basert på lesertall fra mediebruksundersøkelsen "Forbruker & Media" (Medienorge, 2019), hvorav de 3 mest leste nettaviser vil velges.

Med "...krav til innhold som Esaiasson og Håkansson (2002) legger til grunn for å kunne ta en informert beslutning ved valget." tar vi utgangspunkt i det teoretiske rammeverket som er presentert i teorikapitlet, samt de konkrete informasjonsbehovene som forfatterne skisserer på bakgrunn av sin argumentasjon.

3.2: Kvantitativ innholdsanalyse

Innholdsanalysen som en teoretisk og systematisk forankret vitenskapelig metode tilpasset samfunnsvitenskapene har i moderne tid i stor grad blitt videreutviklet fra Berelsons metodiske verk fra 1952 (Nilsson, 2000, s. 112). I boken "Content analysis in communication research" (1952) presenterer Berelson grunnbegrepene i vitenskapelig innholdsanalyse, begreper som metodeteoretikere også i moderne tid slutter seg til for å presentere metoden (se f. eks Riffe et al., 2005; Nilsson 2000 og Østbye et. al., 2007). Berelson hevder at en innholdsanalyse må oppfylle krav knyttet til objektivitet, systematikk og kvantitativ beskrivelse, samt utelukkende omhandle det han benevner som "manifest content" (Berelson, 1952, s. 16).

3.2.1: Objektivitet

Kravet om objektivitet er helt sentralt for å trekke innholdsanalysen som metode opp på et nivå som tilfredsstiller krav til vitenskapelighet. I Berelsons øyne består objektivitetskravet i å definere variabler som lar seg presisere i så stor grad at ulike forskere kan bruke dem på

det samme datamaterialet og komme frem til tilnærmet like resultater (Berelson, 1952, s. 16). En tilfredsstillende interkoderreliabilitet er helt avgjørende, hvilket innebærer et sterkt samsvar mellom to ulike kodere som har kodet nøyaktig det samme materialet (Nilsson, 2000, s. 135). Prosessen for datainnsamling og koding bør være av en så standardisert og systematisk art at rommet for "skjønn" i kodingsarbeidet reduseres til et absolutt minimum (Østbye, et. al., s. 210). De vurderinger forskeren gjør i kodingsprosessen skal baseres på en åpen og detaljert kodebok som sikrer både transparens og en felles plattform som ulike kodere koder materialet på grunnlag av. Kravet om objektivitet er nært knyttet til det vitenskapelige kravet om reliabilitet i forskningsprosessen, ved at målingsprosessen skal være upåvirket av hvem som utfører målingen, hvilket vil gi et resultat som er så lite påvirket av forskerens person som overhodet mulig (Riffe et. al., 2005, s. 26). I denne studien skal innholdsanalysens objektivitet ivaretas ved en tydelig og detaljert kodebok, detaljert beskrevet måleprosess, samt interkoderreliabilitetstester av kodeboken.

3.2.2: Systematikk

Nilsson (2000, s. 111) legger vekt på hvordan en strengt systematisk tilnærming til analysen er blant det som skiller den hverdagslige, intuitive oppfatningen av innhold i mediene fra den vitenskapelige innholdsanalysen. En systematisk innholdsanalyse innebærer at analysens forskningsdesign må skreddersys for å sikre data som faktisk er relevant for problemstillingen (Berelson, 1952, s. 17). Hvert metodiske valg som gjøres skal tas med tanke på å besvare problemstillingen på en så grundig og gjennomtenkt måte som mulig. Systematisering av innholdsanalysen vil derfor innebære at formelle regler for hvert steg i forskningsprosessen gjøres rede for (Riffe et. al., 2005, s. 25). En systematisk tilnærming er dermed en forutsetning for å oppnå objektivitet i analysen (Nilsson, 2000, s. 113). I denne studien søkes systematikk å oppnås ved å redegjøre for de valg som er tatt i alle trinn ved utarbeidelsen av metoden, eksempelvis når det gjelder valg av analyseenhet, informasjonsenheter, utvalg, måleprosess, datainnsamling og presentasjon av resultater.

3.2.3: Kvantitativ beskrivelse

En kvantitativ beskrivelse av data innebærer at problemstillingen som undersøkes skal besvares og analyseres i form av kvantifiserbar talldata (Østbye et. al., 2007, s. 59). De egenskapene vi leter etter i en innholdsanalyse operasjonaliseres til variabler som gis

tallbaserte verdier etter formelle regler for måling av egenskapene av interesse (Riffe et. al., 2005, s. 31). Frekvensen av hvor ofte egenskapene opptrer i innholdet er av sentral interesse i en kvantitativ innholdsanalyse, og denne presenteres typisk i tallform, selv om resultatet i teorien også kan presenteres i form av kvantitative ord som "oftere", "alltid", "mer" eller lignende ord (Berelson, 1952, s. 17). I denne studien skal egenskapene i variabelform gis tallverdier som presenteres i form av tabeller og grafer som presenterer variabelenes opptreden i innholdet i form av både absolutte frekvenser og relative prosent. Utdypende informasjon om målingsprosessen er beskrevet i delkapittel 3.5, mens kodeboken presenteres i delkapittel 3.7. Nærmere informasjon om valg tilknyttet presentasjon av resultatene er å finne i delkapittel 3.8.

3.2.4: Manifestert innhold

Berelson (1952, s. 15) understreker at en innholdsanalyse kun lar seg gjennomføre på enkelte dimensjoner ved språklig kommunikasjon, nærmere bestemt språkets syntaktiske og semantiske dimensjon. Dette er dimensjoner ved språket som Berelson omtaler som "manifest content" (ibid.), altså manifestert innhold som i teorien ligger direkte tilgjengelig for mottakeren av et innhold via en logisk syntaks og en meningsbærende semantikk som gir innholdet substans. Semantikk er læren om språkets innhold, altså sammenhengen mellom ord, fraser og setninger, og deres betydning og mening (Henriksen & Simonsen, 2018). Den denotative relasjonen mellom ord og deres grunnbetydning, kommunisert i en forståelig syntaks, altså setningskonstruksjon basert på ord (Hagemann, 2018), er det innhold som Berelson hevder egner seg for innholdsanalyse (1952, s. 16). Hensikten med denne presiseringen er å sikre at innholdsanalysen er basert på innhold som er direkte observerbar i datamaterialet, og ekskludere mening i innholdet knyttet til eventuelle latente intensjoner med innholdet (ibid.). Det avgjørende er hva som kommuniseres. Dette skal sikre en innholdsanalyse som er tilfredsstillende med tanke på validitet og reliabilitet (ibid.). En innholdsanalyse begrenses til den mening som klart lar seg utlede fra innholdet, og som i teorien er tilgjengelig for enhver som eksponeres for innholdet (Nilsson, 2000, s. 114). Å ta utgangspunkt i det manifesterte innholdet skal bidra til at subjektive tolkninger av innholdet minimeres. Dermed vil kun det direkte tilgjengelige budskapet i innholdet bli registrert i en innholdsanalyse (Østbye et. al., 2007, s. 212).

3.3: Enheter og innholdsformer

Innhold må brytes ned i konkrete, håndterlige kodings- og analyseenheter for å kunne underkastes en fruktbar kvantitativ innholdsanalyse (Østbye et. al., 2007, s. 215). I tillegg til konkretisering av studiens kodings- og analyseenheter skal vi redegjøre for hvilke innholdsformer vi benytter for å gjennomføre selve kodingsprosessen. Dernest skal utvalgsprosedyrene knyttet til utvalg av både medier, enheter og informasjonenheter gjøres rede for og drøftes i delkapittel 3.4.

3.3.1: Studiens enhet - "Den politisk relevante nettartikkel av tradisjonell art"

Et innhold som er gjenstand for en kvantitativ innholdsanalyse må brytes opp i meningsfulle enheter som danner grunnlaget for tolkning av analysens resultater. Disse enhetene bør defineres slik at de er mest mulig hensiktsmessig med tanke på både problemstilling og det tilgjengelige datamaterialet (Østbye et. al., 2007, s. 214). Av denne studiens problemstilling kommer det frem at det er "politisk relevante nettartikler av tradisjonell art" som bør utgjøre studiens kodings- og analyseenhet. En "nettartikkel" vil i denne studien gis følgende definisjon:

"En nettartikkel er en nyhetsartikkel, leder eller kommentar (fra en av mediehusets ansatte) publisert på en riksdekkende nettavis som baserer sin presseetiske atferd på Vær-Varsom-plakaten. Artikkelen må bestå av minimum 150 ord, samt inneholde både tittel, ingress, og brødtekst. Artikkelen må være selvstendig i betydningen av å ha en egen lenke knyttet til seg. All form for reklame, annonser og lenker til annen redaksjonell tekst vil ikke ses som en del av artikkelens innhold. Eventuelle kommentarfelt i artikkelen vil ikke bli gjenstand for analyse. Kun skriftlig innhold vil analyseres, hvilket ekskluderer audiovisuelt innhold og annet ikke-tekstbasert innhold.

Med en slik definisjon søker jeg både å definere nettartikkelbegrepet slik at enhetene blir tydelige og håndterlige, samt å konstruere enheter som er passende for studiens problemstilling. Ønsket er å studere innhold som er synliggjort på redaksjonell plass og skrevet av redaksjonen selv. Dette skal ekskludere eventuelle forum, debattinnlegg eller kommentarer som er generert av publikum eller gjesteskribenter. Krav til innhold, antall ord og egen lenke skal ekskludere tekstinnsnitt som er av svært minimalistisk omfang,

eksempelvis medieinnhold av typen "VGs nyhetsdøgnet", hvor svært korte notiser publiseres kontinuerlig. Dette gjøres fordi det er de tradisjonelle nettartiklene som jeg ønsker å studere innholdet i, samt for å generere et håndterbart utvalg kodings- og analyseenheter gitt den tid og de ressurser denne studien begrenses av.

Med nettartikkel av "tradisjonell art" forstår vi en nettartikkel som er konstruert etter lignende mal og format som normen i nyhetsartikler i papiraviser, i betydningen en tekstkonstruksjon med minimum en tittel, ingress og brødtekst (jamfør definisjon i delkapittel 3.1.2). Reklame og annonser holdes utenfor av den grunn at dette ikke er redaksjonelt innhold. For å holde kontroll på det totale utvalget av nettartikler vil ikke lenker til andre artikler innad i en artikkel bli en del av utvalget. I tillegg vil utelukkende innhold som er tekstbasert bli gjenstand for innholdsanalysen.

Kravet om at nettartikkelen skal være politisk relevant ble omtalt i delkapittel 3.1.2. Årsaken til at "politisk relevant" ble definert slik ligger i praktiske hensyn knyttet til generering av utvalget. Siden utvalget må bestå av nettartikler som tilfredsstillende kravet til politisk relevans, må vi generere det Riffe (et. al., 2005, s. 100) omtaler som et hensiktsmessig utvalg. Dette er et utvalg forskeren selv må konstruere på bakgrunn av problemstillingen og formålet med analysen. Utvalget må begrunnes i problemstillingen som er valgt, og de definisjoner som nøkkelbegrepene i denne består av. Av denne grunn må utvalget tilpasses både innhold (politisk relevans), tidsperiode (valgkampen 2017) og medier (riksdekkende nettaviser). For å generere et utvalg som tilfredsstillende disse kravene benyttes Atekst (Retriever) til å filtrere nettartikler etter innhold. Siden Atekst forutsetter at søk i arkivet er ordbasert, må vi benytte en søkestreng for å finne nettartikler med innhold som tilfredsstillende definisjonen av politisk relevans. Basert på nettopp denne definisjonen er en lengre søkestreng benyttet for å komme frem til nettartiklene av interesse, og denne er vedlagt i appendiks 2. Dersom en nettartikkel inneholder minimum ett av ordene i søkestrengen vil den inkluderes i utvalget, såfremt minst ¼ av nettartikkelen omhandler innhold som kan knyttes til politikk. Sistnevnte krav inkluderes for å luke bort nettartikler som i realiteten ikke omhandler politikk, selv om minst ett av ordene i søkestrengen opptrer i artikkelen.

"Den politisk relevante nettartikkel av tradisjonell art" er både studiens kodingsenhet og analyseenhet (Østbye et. al., s. 215). Kodingsenhet er den enheten av innhold som en variabelverdi er knyttet til (Berelson, 1952, s. 135). Kodingsenheten i denne studien består av hele den enkelte nettartikkelen, det vil ikke skilles mellom avgrensede deler av nettartikkelen. Dersom en nettartikkel kodes til å inneholde eksempelvis informasjon om et saksstandpunkt, så betyr det at hele artikkelen registreres som innehaver av informasjon om saksstandpunkt. Nettartiklene er også studiens analyseenhet, hvilket er det nivået det gjøres slutninger på i resultatanalysen (Riffe et. al., 2005, s. 72).

3.3.2: Innholdsformer - "Skriftlig kommunikasjon"

Riffe (et. al., 2005, s. 67) skiller mellom tre grunnleggende former for innhold som benyttes i den mellommenneskelige kommunikasjonsprosessen for å overføre et budskap fra avsender til mottaker; skriftlig-, verbal-, og visuell kommunikasjon. Skriftlig kommunikasjon er kommunikasjon som informerer ved bruk av kombinasjoner av skriftlige, språklige symboler. Denne type språklige symboler er hva Riffe (Ibid., s. 73) benevner som "information units", som er meningsbærende enheter som varierer fra enkle bokstaver til større paragrafer og endog hele publikasjoner.

I denne studien er det utelukkende skriftlige informasjonsenheter i nettartiklene som vil gjennomgå en innholdsanalyse, altså skriftlig form for innhold. Årsaken til dette ligger i Berelsons (1952, s. 16) oppfordring om å utelukkende benytte metoden på det han omtalte som manifestert innhold. Manifestert innhold ble forstått som innhold bestående av et utvetydig og meningsbærende semantisk innhold basert på den denotative betydningen (grunnbetydningen) av ord, akkompagnert av en logisk setningskonstruksjon (syntaks) som bistår i å tolke mening av innholdet. En kvantitativ innholdsanalyse av god reliabilitet må ta utgangspunkt i denne forutsetningen for å forhindre at skjønn og subjektive tolkninger får for stort spillerom. Den form for innhold som best tilfredsstiller denne forutsetningen er nettopp skriftlig innhold. En innholdsanalyse av visuell kommunikasjon blir i større grad en utfordring, da vi mangler et felles grunnlag og utgangspunkt for å tolke mening i visuell kommunikasjon på en like reliabel måte som ved tolkning av skriftlig tekst. Rommet for subjektiv tolkning og tvetydighet risikerer å bli for stort til å gjennomføre reliable målinger.

Visuell kommunikasjon (samt annet ikke-tekstbasert kommunikasjon) vil derfor holdes utenfor den kvantitative innholdsanalysen i denne studien.

All redaksjonell skriftlig tekst i nettartikkelen vil inngå i innholdsanalysen. Dette inkluderer skriftlig tekst i artiklenes grafer, tabeller og oversikter, såfremt nettartikkelen inneholder slike elementer. De meningsbærende informasjonenheter (Riffe et. al., 2005, s. 73) i nettartiklene vil bestå av bokstaver, ord og setninger, men selve kodingen vil kreve tolkning på minimum setningsnivå. Årsaken ligger i variablenes kompleksitet. Vi er ute etter informasjon om forholdsvis komplekse fenomener som f. eks saksstandpunkt og konsekvensene av disse, og tilstedeværelsen eller fraværet av slik informasjon i en nettartikkel kan ikke avgjøres av en bokstav eller et ord alene, men krever altså minimum et setningsnivå for valid koding.

3.4: Utvalg

For å finne frem til det utvalget av kodings- og analyseenheter som best besvarer problemstillingen, må utvalgsprosessen bestå av planlagte og tilpassede utvalg på flere nivåer. Berelson (1952, s. 176 - 179) trekker frem tre ulike, parallelle utvalgsprosedyrer som bør planlegges og gjennomføres i en kvantitativ innholdsanalyse; utvalg av medier, utvalg av publikasjoner og/eller utvalg av datoer, samt utvalg av hvilke innholdsformer i kodings- og analyseenheter som skal inkluderes i innholdsanalysen. Den sistnevnte formen for utvalg ble behandlet i delkapittel 3.3.2, og vil ikke gjentas her.

3.4.1: Univers og populasjon - Hvilke nettartikler representerer utvalget?

Riffe (et. al., 2005, s. 96) setter et viktig skille mellom det universet av mulige enheter som i teorien kunne blitt inkludert i utvalget, og populasjonen, som er de enhetene utvalget i realiteten anses som representativ for. En forståelse av studiens populasjon krever innsikt i hvordan universet av potensielle enheter som kunne blitt inkludert i utvalget er blitt redusert til en definert populasjon av enheter.

Universet av enheter som i teorien kan inkluderes som "politisk relevant" er enormt og uoversiktlig. "Politisk relevant" er et vagt og abstrakt begrep som krever operasjonalisering for at studiens enheter skal få en klar og tydelig definisjon. En operasjonalisering innebærer

at kriterier for hva som er "politisk relevant" utarbeides, hvilket reduserer det uoversiktlige universet av potensielle enheter til en tydeligere og mer håndterbar populasjon av enheter. I delkapittel 3.3.1 ble definisjonen av studiens enheter presentert, og det er denne definisjonen av enhetene som danner grunnlaget for populasjonen av enheter som enhetene i denne studien skal representere. For å bli en del av utvalget stiller vi krav til enhetenes innhold, og disse kravene styrer hvilke enheter vi kan anse som representative. Kravene til nettartiklenes innhold og egenskaper kan punktvis oppsummeres slik:

** Må tilfredsstillere definisjonen av "nettartikkel", definert i 3.3.1*

** Må tilfredsstillere definisjonene av "politisk relevant" og "av tradisjonell art", definert i henholdsvis 3.1.2 og 3.3.1*

** Må være publisert i "den korte valgkampen" i 2017, definert i 3.1.2*

** Må være publisert i en "riksdekkende nettavis", definert i 3.1.2*

** Minst ett av begrepene i søkestrengen som benyttes i Retriever må opptre i innholdet. Dette er begreper utarbeidet m.t.p definisjonen av "politisk relevant", se søkestreng i appendiks 2.*

** Minst ¼ av innholdet i enheten, målt i antall ord, må være av "politisk relevans" (definert i 3.1.2, 3.3.1, samt appendiks 2). Dette krav inkluderes for å luke bort nettartikler som i realiteten ikke omhandler norske politiske forhold, selv om minst ett av ordene i søkestrengen opptre i artikkelen.*

Enheter som tilfredsstillere disse kravene vil både bli en del av utvalget og være den populasjonen av enheter vi søker å beskrive i studiens analyseresultater. Avgrensningen av en populasjon basert på problemstillingens definisjoner, og det faktum at det endelige utvalget må genereres i Retriever, har vært praktisk nødvendig for å gjennomføre en kvantitativ innholdsanalyse basert på tydelige, operasjonaliserte enheter og et avgrenset, definert utvalg.

3.4.2: Valg av medier

Første utvalgsprosedyre består i å velge ut de "titles" (Berelson, 1952, s. 176) som utvalget skal bestå av, hvilket er de konkrete mediene som enhetene skal hentes fra.

Problemstillingen legger til grunn at mediene skal være "riksdekkende nettaviser", jamfør

definisjonen i delkapittel 3.1.2. Her ble riksdekkende nettaviser definert som "redaktørstyrte nettmedier som publiserer nettartikler av tradisjonell art, og som har hele den norske befolkningen som naturlig målgruppe og nedslagsfelt". Et formålstjenlig utvalg (Riffe et. al., 2005, s. 100) er benyttet for å velge ut de medier som faller inn under definisjonen av en riksdekkende nettavis, og som dermed svarer til problemstillingen. Samtidig er ikke en undersøkelse av nettartiklene i alle mediene som tilfredsstillende denne definisjonen mulig av tids- og ressursmessige årsaker. Derfor må et utvalg innad blant medier som tilfredsstillende denne definisjonen velges.

Siden det er riksdekkende nettaviser vi er interessert i å innholdsanalysere, ønsker vi at utvalget skal bestå av de riksdekkende nettavisene med størst lesertall. De nettaviser med størst lesertall når ut til en større befolkning enn nettaviser med lavere seertall, og er i realiteten i større grad riksdekkende. Også fra et teoretisk ståsted basert på Esaiasson og Håkansson (2002) er det mer interessant å analysere innholdet i de mediene som faktisk når ut til de største andelene av publikum, fordi det er disse mediene som har størst mulighet til å formidle den type informasjon publikum trenger for å ta et informert valg, til flest mulig mennesker. Forfatterne hadde riksdekkende medier i tankene da de formulerte sine typer av informasjon elektoratet hadde behov for under en valgkamp, siden informasjonen i teorien skal kunne nå ut til og være av interesse for enhver "medborger", uansett hvilken bakgrunn denne har (ibid., s. 41). Lesertall gir oss altså indikasjoner på hvilke medier som i realiteten besøkes og leses av flest medborgere. Av ressurs- og tidsmessige årsaker vil det totale antallet medier som velges ut være tre stykker. Tre medier vil gi et utvalg av enheter (nettartikler) som både lar seg gjennomføre innenfor rammene av denne studien, og som samtidig kan generere nok data til å gi et bilde av hvor ofte Esaiasson og Håkanssons (2002) informasjonstyper faktisk opptrer i nettaviser i løpet av en valgkamp.

Kantar TNS gjennomfører årlig mediebruksundersøkelsen "Forbruker & Media" som måler nordmenns mediebruk, inkludert bruk av norske nettaviser (Medienorge, 2019).

Datamaterialet oppgis som gjennomsnittlig antall tusen lesere per dag, og den ferskeste undersøkelsen per dags dato ble gjennomført i 2017. Ifølge mediebruksundersøkelsen "Forbruker & Media" var de fire mest leste nettavisene målt som antall lesere i gjennomsnitt per dag i 2017 følgende medier (ibid.):

1. Verdens Gang (1 974 000)
2. Dagbladet (1 166 000)
3. Aftenposten (816 000)
4. Nettavisen (479 000)

Siden Aftenpostens nettartikler publisert etter 2015 ikke er tilgjengelig i Retriever så faller dette mediet bort som en potensiell del av utvalget. Derfor trer Nettavisen inn i utvalget, til tross for et lavere lesertall sammenlignet med Aftenposten. De tre mediene i utvalget blir dermed Verdens gang, Dagbladet og Nettavisen.

3.4.3: Valg av tidsperiode

Esaiasson og Håkansson (2002, s. 47) informasjonstyper skal forstås som informasjonsbehov velgeren har under en valgkampperiode. Vi vet at mengden av valgkamprelatert innhold i mediene typisk er meget høyt i de siste fire ukene før selve valgdagen, ofte omtalt som "den korte valgkampen" (Foss Sandberg, 2007, s. 8; Waldahl & Narud, 2004, s. 182). Denne tidsperioden velges fordi omfanget av politisk relevante nyheter forventes å være stort, samtidig som det gir en naturlig avgrensning i definisjonen av en valgkampperiode. Vi vet også at en betydelig andel av norske velgere bestemmer seg for hva de skal stemme på i løpet av valgkampen (se f. eks Stavn, 2007, s. 321; Karlsen, 2011, s. 42), hvilket tyder på at behovet for god informasjon er reelt i denne perioden. Også Esaiasson og Håkansson anser de siste ukene før valget som en kritisk fase, da interessen for politikk er som størst (2002, s. 21).

I valgkampforskning benyttes ofte "consecutive-unit sampling" (Riffe et. al., 2005, s. 101) for å generere et datagrunnlag tilpasset problemstillingen, hvilket vil gjøres også i dette tilfellet. Denne utvalgsprosedyren innebærer å velge et utvalg basert på enheter produsert gjennom en bestemt tidsperiode. I dette tilfellet vil perioden fra 10. august til og med 10. september 2017 være tidsperioden hvor utvalget hentes fra. Disse datoene inkorporerer de siste fire ukene før valgdagen, og faller dermed likt med den korte valgkampen. I praksis gjøres dette i Retriever ved å filtrere innhold ut ifra datobaserte avgrensninger av tidsperiode.

3.4.4: Ikke-sannsynlighetsbaserte utvalg - Generaliseringsproblemer

Problemet med å benytte formålsbaserte utvalgsprosedyrer tilpasset

problemstillingsmessige begrunnelser (Riffe et. al., 2005, s. 101) ligger i utfordringen med å komme frem til resultater som kan generaliseres videre ut over de konkrete nettartiklene og mediene som utvalget består av. Svakheten ved ikke-sannsynlighetsutvelgning som utvalgsprosedyre er at den ikke gir muligheter for statistisk generalisering fra utvalg til populasjon (Ringdal, 2013, s. 213). Ikke-sannsynlighetsbaserte utvalg er likevel ofte benyttet i kvantitative innholdsanalyser for å generere data som treffer problemstillingen på best mulig måte (Riffe et. al., 2005, s. 101).

Å generere relevant data kan være utfordrende fordi vi stiller krav til egenskaper ved innholdet i de kodings- og analyseenheter som denne studien består av. Tidligere i dette kapitlet har vi eksempelvis skissert krav til hvilke enheter analysen skal bestå av, krav om å være publisert i bestemte medier, og krav om å være publisert i en bestemt tidsperiode. Konkretiseringen av problemstillingens bestanddeler har vært nødvendig for å operasjonalisere problemstillingens nøkkelbegreper slik at problemstillingen lar seg undersøke empirisk. Samtidig innebærer operasjonalisering av begreper å gjøre avgrensninger i hva det enkelte begrepet skal romme av innhold (Ringdal, 2013, s. 93 - 94). Tydelige begrepsdefinisjoner innebærer at prosessen med å generere data må tilpasses definisjonene av begrepene for å komme frem til data med det innhold vi faktisk er ute etter. Eksempelvis ville et sannsynlighetsutvalg av tilfeldig trukne nettartikler fra tilfeldig trukne medier med stor sannsynlighet ført til at nettartikler som hverken er politisk relevante eller fra et riksdekkende medium ble med i utvalget. Dette er enheter som ikke genererer data av interesse i lys av problemstillingen. Derfor ble et formålstjenlig utvalg (Riffe et. al., 2005, s. 100) benyttet ved samtlige utvalgsprosesser beskrevet i dette kapitlet.

Prisen å betale er vanskeligheter med å generalisere resultatene ut over utvalget. Kravene til kodings- og analyseenheterens egenskaper snevrer inn populasjonen. Resultatene vil i utgangspunktet kun være representative for de enhetene som tilfredsstiller alle de krav til egenskaper og innhold som ble oppsummert i delkapittel 3.4.1. Siden vi i praksis inkluderer alle enhetene som tilfredsstiller disse kravene i utvalget, vil utvalget og populasjonen være den samme. I så måte kan vi gjøre slutninger om populasjonen, men populasjonen er da

svært liten og avgrenset både i tid og rom. Analysen kan gi et omtrentlig stillbilde av hvor ofte Esaiasson og Håkansson (2002) informasjonstyper opptrer i de nettartikler som tilfredsstillende de nevnte kravene til egenskaper og innhold, men gir lite informasjon ut over dette. Riffe (et. al., 2005, s. 102) hevder likevel at kvantitative innholdsanalyser basert på ikke-sannsynlighetsutvalg har en vitenskapelig verdi. Akkumulasjon av denne type studier kan over tid lede til nye forskningsspørsmål, hypoteser, og endog potensielle generaliseringer som senere kan utforskes med sannsynlighetsutvalg (ibid.). Resultatene kan dermed ha vitenskapelig verdi, selv om populasjonen gjennom kravene til innhold er blitt innsnevret.

3.5: Måling - Variabler og variabelverdier

Måling er en systematisk og regelstyrt prosess for å gjøre valide og reliable slutninger om hvilke egenskaper et innhold innehar (Østbye et. al., 2007, s. 209 - 210). Egenskapene av interesse utledes fra det teoretiske fundamentet som problemstillingen utgår fra, og måling kan ses som prosedyren for å operasjonalisere de teoretiske begrepene til målbare variabler, hvor verdiene har tydelig definerte egenskaper som igjen er et uttrykk for de teoretiske begrepene (Riffe et. al., 2005, s. 26 - 32).

3.5.1: Teoretisk relevante variabler - Operasjonalisering

Innledningsvis i kapittel 2 skisserte vi det teoretiske rammeverket som Esaiasson og Håkansson (2002) bygde sin argumentasjon på. På bakgrunn av argumentasjonen i kapittel 2 presenterte forfatterne syv ulike informasjonsbehov som velgerne trenger for å fatte en informert valgbeslutning ved valgurnene. Informasjonsbehovene kan oppsummeres slik:

- * Partienes standpunkt i en bestemt politisk sak
- * Partienes ideologiske/verdimessige begrunnelser for saksstandpunkt
- * Regjeringspartienes tidligere handlinger i inneværende periode
- * Partienes virkelighetsoppfatning
- * Informasjon om konsekvenser av partienes forslag
- * Informasjon om diskusjoner/meningsulikheter innad i partiene
- * Informasjon om mulige koalisjonspartnere etter valget

Disse behovene for informasjon er de egenskapene ved innholdet vi ønsker å undersøke tilstedeværelsen eller fraværet av i hver enkelt kodingsenhet, hvilket krever at egenskapene operasjonaliseres til variabler som med validitet og reliabilitet kan fange opp informasjon om nettopp dette (Østbye, et. al., 2007, s. 210). Denne informasjonen skal måles i form av en datamatrise bestående av kodingsenheter, variabler og variabelverdier, som så danner grunnlaget for de slutninger som gjøres i analysen (ibid., s. 213).

Berelson (1952, s. 162) omtaler formuleringen av "Categories" som et sentralt og avgjørende punkt i en kvantitativ innholdsanalyse. Dette er en prosess som innebærer å operasjonalisere teoretiske egenskaper til målbare variabler som både lar seg referere til det konkrete innholdet samtidig som de er et valid uttrykk for de egenskapene de er ment å måle (ibid., s. 162 - 163). Variablene skal i praksis fungere som et bindeledd mellom teoretisk begrep og det konkrete, empiriske innhold. Dette bindeleddet skal tydeliggjøres i studiens kodebok.

Balansegangen mellom teoretisk og operasjonell definisjon av et begrep gjør seg gjeldende også for denne studiens vedkommende, da de egenskapene vi er på jakt etter er forholdsvis komplekse konstruksjoner som er åpne for ulike definisjoner, og dermed ulike måter å operasjonalisere begrepet på. Til tross for at Jamtøy (2011) har operasjonalisert disse begrepene i sin kodebok i en tidligere studie, og dermed tidligere har "tråkket opp stien" for hvordan operasjonaliseringen kan gjøres, har jeg likevel valgt å utarbeide en egen kodebok. Av reliabilitetshensyn har jeg valgt å utarbeide forholdsvis komplekse kodingsinstruksjoner i denne studiens kodebok (årsakene til dette omtales i delkapittel 3.6). Forskjellene i våre studiers kodebøker ødelegger for muligheten til direkte sammenlignbare resultater på tvers av studiene, men har likevel vært nødvendig for å styrke denne studiens interkoderreliabilitet.

3.5.3: Variabelverdier

Variabelverdiene er tallmessige beskrivelser av innholdet i enhetene som kodes, i lys av definerte variabler. Hensikten med variablene er å undersøke hvorvidt bestemte egenskaper er tilstede eller fraværende i de enkelte kodingsenhetene. Enten så inneholder nettartikkelen faktisk informasjon om eksempelvis et politisk saksstandpunkt, eller så gjør den ikke det. En dikotom variabel for hver og én av informasjonstypene er derfor valgt for å

registrere hvorvidt hver og én kodingsenhet faktisk inneholder disse typene informasjon. Riffe (et. al., 2005, s. 85 - 86) benevner denne klassifiseringen som "Grouping", et klassifiseringssystem av enheter basert på deres egenskaper. Kodingsenheter som faktisk har informasjon om f. eks et politisk saksstandpunkt, vil grupperes i samme kategori nettopp fordi de har denne egenskapen felles, og vil dermed kodes likt. Tilsvarende vil enheter som har den egenskap felles at de ikke inneholder denne type informasjon også kodes likt, men da med en annen variabelverdi. De teoretisk baserte variablene er dermed alle på nominalnivå (Ringdal, 2013, s. 89). I praksis vil disse variablene kodes slik:

* Alle nettartikler som inneholder informasjon som tilfredsstillende definisjonen av den aktuelle variabelen, slik definisjonen er presentert i kodeboken, vil få verdien 1

* Alle nettartikler som IKKE inneholder informasjon som tilfredsstillende definisjonen av den aktuelle variabelen, slik definisjonen er presentert i kodeboken, vil få verdien 0.

3.6: Kodebok - Metodiske valg

Kodeboken inneholder den presise beskrivelsen av variablene med tilhørende kodingsinstruksjoner (Riffe et. al., 2005, s. 92), og fungerer i praksis som et formalisert rammeverk for å identifisere og gjenkjenne de teoretisk baserte variablene i det konkrete empiriske innholdet (Østbye et. al., 2007, s. 218).

Som nevnt i delkapittel 3.5.1, har jeg av reliabilitetshensyn gitt enkelte av variablene mer detaljerte kodingsinstruksjoner enn de som kommer frem av Jamtøys (2011) kodebok, som på grunn av felles variabler er naturlig å sammenligne seg med. Av reliabilitetshensyn har jeg følt at et høyt detaljnivå i kodingsinstruksjonene har vært nødvendig for at jeg og min medkoder skal danne oss et tydelig, felles bilde av hva vi faktisk skal lete etter.

Kodingsinstruksjonene skal hjelpe forskeren til å gjenkjenne variabelen i materialet, og jo tydeligere og mer gjennomarbeidet instruksjonene er, jo høyere blir reliabiliteten (Riffe et. al., 2005, s. 92).

Ulempen med godt gjennomarbeidede kodingsinstruksjoner er at de innsnevrer hva som faktisk måles, altså påvirker de studiens validitet. Instruksjonene trekker ut enkelte aspekter ved begrepet som skal måles, hvilket betyr at andre velges bort. Et univers av ulike måter å

operasjonalisere variablene på blir innsnevret til konkrete detaljinstruksjoner som skal være til hjelp i en reliabel målingsprosess. Dette får konsekvenser for validiteten, nærmere bestemt innholdsvaliditeten (Ringdal, 2013, s. 98), fordi indikatorene (kodingsinstruksjonene) er svært detaljerte og konkretisert rundt utvalgte aspekter ved begrepet vi søker å måle. I praksis er derfor et "skjevt" utvalg av indikatorer plukket ut for å representere den teoretiske variabelen. Validiteten er likevel forsøkt å tas vare på ved å utarbeide kodingsinstruksjonene basert på det teoretiske innholdet Esaiasson og Håkansson (2002) faktisk legger i hver enkelt variabel slik de defineres i deres argumentasjon. Ta informasjon om regjeringspartienes tidligere handlinger som eksempel; hvorfor er det så viktig at velgerne får informasjon om dette? Jo, fordi denne type informasjon hjelper velgerne å stille de politiske partiene til ansvar for den politikken de faktisk har ført. Kodingsinstruksjonene som er utarbeidet i dette tilfellet er nettopp konkretiseringer av indikatorer av innhold som sier noe om nettopp hva regjeringen har foretatt seg tidligere og står ansvarlig for. Indikatorene er derfor forsøkt å reflektere det innhold og den mening som forfatterne (Ibid.) la i begrepene.

3.7: Kodeboken

1. *Partiets standpunkt i en bestemt politisk sak*

*** *Inneholder nettartikkelen informasjon om et partis standpunkt i (en) bestemt(e) saker?***

Her skal koderen registrere om det går frem av nyhetshistorien hvorvidt vi får informasjon om et partis standpunkt i minimum én politisk sak. Koderen skriver 1 dersom nyhetshistorien gir informasjon om et partis standpunkt i en bestemt sak, og 0 hvis svaret er nei.

Utfyllende kodingsinstruksjoner

* Et politisk saksstandpunkt defineres som informasjon om hva et parti, via en partirepresentant som kilde eller som opplysning fra journalistens side, konkret ønsker å foreta seg (handling) med referanse til en politisk sak eller et konkret politisk tema.

* Med konkret handling forstår vi utspill som viser til hva partiet aktivt akter å foreta seg med tanke på en konkret politisk sak.

- Utspill som f. eks "Eldreomsorg er viktig!" eller "Skolepolitikk må prioriteres!" skal IKKE kodes 1, da denne type utspill ikke gir konkret informasjon om hva partiet ønsker å gjøre på det respektive politiske feltet i praksis

* Informasjon om saksstandpunkt kan komme både i form av direkte sitat fra kilde eller opplyst om fra journalisten selv. For at kilden skal anses som representativ for partiet må kilden være partipolitiker og/eller partimedlem.

* Med partipolitiker menes en politiker som uttaler seg i kraft av sin tilknytning til et politisk parti. En partipolitiker er dermed en person som anses som representativ for sitt parti, i kraft av å ha et formelt verv i partiet og/eller medlemskap i partiet.

* Et utspill om et saksstandpunkt fra en partipolitiker regnes som et uttrykk for saksstandpunktet til partiet som kilden tilhører, med mindre det går klart frem av teksten at kilden uttaler seg som privatperson, eller at det på tydelig vis kommer frem at saksstandpunktet ikke er representativt for partiet som helhet.

2. Partienes ideologiske/verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt

*** Inneholder nettartikkelen informasjon om et partis ideologiske eller verdimessige begrunnelse for et standpunkt i (en) bestemt(e) saker?**

Koderen skriver 1 dersom nettartikkelen gir informasjon om et partis ideologiske eller verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt, slik saksstandpunkt ble definert innledningsvis. Koderen skriver 0 dersom slik informasjon ikke eksisterer i nettartikkelen.

Utfyllende kodingsinstruksjoner

For å operasjonalisere denne variabelen slik at vi kan gjenkjenne den i det empiriske datamaterialet, samtidig som rommet for bruk av skjønn begrenses til et minimum, må vi sette opp følgende kodingsinstruksjoner:

* Vi setter som krav at ord som semantisk refererer til utvalgte politiske ideologier og/eller utvalgte politiske verdier må opptre i argumentasjonen for eller imot et saksstandpunkt.

Tre betingelser må oppfylles for å kode verdi 1:

1. Artikkelen må inneholde et ord som viser til en/et ideologisk begrunnelse/ståsted for et saksstandpunkt. De ordene som kan kvalifisere for å kode verdi 1 er: liberal, sosial, konservativ (eller andre former av de samme ordene, f. eks sosialistisk, liberalistisk, konservativistisk o.l)

- ELLER så må motsetningene (antonymene) til de nevnte ord opptre i argumentasjon MOT et saksstandpunkt, altså illiberal, usosial og ikke-konservativ.

2. ELLER så må artikkelen inneholde minimum ett ord som viser til minimum én av følgende verdimesige begrunnelser for et saksstandpunkt: frihet, rettferdighet, likhet, selvstendighet, fellesskap (eller andre former av de samme ordene, f. eks fri, rettferdig, lik, selvstendig o.l

ELLER så må motsetningene (antonymene) til de nevnte ord opptre i argumentasjon MOT et saksstandpunkt, f. eks ufrihet, urettferdighet, ulikhet, uselvstendighet.

3. Dersom minimum ett av ordene nevnte i punkt 1 ELLER 2 forekommer i artikkelen, så koder vi 1 såfremt ordet opptrer i kontekst av en argumentasjon for eller imot et saksstandpunkt.

* Hva betyr det at ordet refererer til en politisk ideologi? Det betyr at nettartikkelen inneholder ord som viser til minimum én av de politiske ideologiene nevnt ovenfor, altså "Liberalisme", "Sosialisme", eller "Konservatisme". Ordene kan opptre enten i denne formen eller i andre former, f. eks i adjektivformene "Liberal", "Konservativ", "Sosial", eller "Liberalistisk", "Sosialistisk" o.l, samt i form av antonymene til de nevnte ordene, slik beskrevet ovenfor.

* Hva betyr det at ordet refererer til en politisk verdi? Det betyr at argumentasjonen for et saksstandpunkt må referere til minimum én av verdiene nevnt ovenfor, altså f. eks "Frihet", "Likhet", "Rettferdighet" o.l. Ordene kan forekomme enten i den nevnte formen, eller i andre former som f. eks "fri", "friere", "lik", "like", "rettferdig", "mer rettferdig" o.l, samt i form av antonymene til de nevnte ordene, slik beskrevet ovenfor.

* **HUSK:** For at vi skal kode verdien 1 må altså ordene nevnt i punkt 1 og 2, være en del av argumentasjonen for, eller imot, et politisk saksstandpunkt. Det er altså ikke tilstrekkelig at disse ordene simpelthen forekommer, de må opptre i kontekst av argumentasjon for et saksstandpunkt.

3. Regjeringspartienes tidligere handlinger i daværende stortingsperiode (2013 - 2017)

*** Inneholder nettartikkelen informasjon/utspill om konkrete politiske tiltak som er blitt gjennomført, eller iverksatt, av regjeringspartiene i daværende stortingsperiode?**

Koderen bør skrive 1 hvis svaret er at denne type informasjon eksisterer i nettartikkelen, og 0 hvis svaret er nei.

Utfyllende kodingsinstruksjoner

* På bakgrunn av at Esaiasson og Håkansson (2002) anser denne type informasjon som relevant for å holde utøvende makt ansvarlig for egne politiske tiltak, må denne type informasjon omtale tiltak fra regjeringens side, ELLER tiltak som minimum ett av regjeringspartiene eller samarbeidspartiene står som ansvarlig for, for å kunne kodes med verdi 1.

- Kun regjeringspartiene (samt samarbeidspartiene i perioden 2013 - 2017, Venstre og Krf) er relevant for denne variabelen.

* Informasjon om politiske tiltak som i nettartikkelen omtales som ett eller flere opposisjonspartiers (f. eks Ap, Sp, Sv osv.) ansvar vil dermed IKKE kodes med verdi 1, da disse partiene på daværende tidspunkt ikke tilhørte utøvende makt.

* Som "regjeringen" regner vi derfor Høyre og Fremskrittspartiet. I tillegg inkluderes Venstre og Krf, da en samarbeidsavtale ble opprettet mellom de fire borgerlige partiene for å sikre regjeringen flertall på Stortinget (Sterri, 2018). Denne avtalen ga de to sistnevnte partier gjennomslag i politikken som ble ført fra regjeringshold, og dermed kan de i teorien underlegges et ansvar for utøvende makts politikk.

* Med politiske tiltak menes enhver omtale av et konkret politisk tiltak eller program som er enten gjennomført, eller iverksatt, av regjeringen i fortid, altså i løpet av forrige regjeringsperiode (2013 - 2017), og hvor ansvaret for dette tiltak/program tilknyttes regjeringen som helhet, eller minst ett av de fire partiene som omfattes av samarbeidsavtalen (Ibid.).

* Med et konkret tiltak/program forstår vi informasjon som er tydelig i hvilke handlinger/valg regjeringen har utført/iverksatt.

- Utspill som f. eks "Regjeringen har skapt et kaldere samfunn!" eller "Regjeringen har forsømt eldreomsorgen de siste fire årene!" vil IKKE kodes 1, da denne type utspill ikke viser til konkrete handlinger utført/iverksatt av regjeringen.

* Med daværende regjeringsperiode menes stortingsperioden forut for selve valget i 2017, altså perioden fra stortingsvalget i 2013 frem til stortingsvalget i 2017.

* Den beskrevne informasjon kan komme fra en partipolitiker, journalisten selv, eller andre kilder i artikkelen. Det er tilstrekkelig at én av disse kildene kommer med informasjonen for å kode verdi 1.

4. Et partis virkelighetsoppfatning

*** Inneholder nettartikkelen informasjon om hvordan et politisk parti på utfyllende vis argumenterer for eller imot et saksstandpunkt, i form av årsak-virkning-tenkning knyttet til saksstandpunktet?**

Koderen bør skrive 1 dersom slik informasjon eksisterer i nettartikkelen, og 0 hvis svaret er nei.

*** Hjelpespørsmål:**

- "Beskriver partipolitikeren hvordan han/hun ser for seg at det forslag til politisk tiltak som han/hun argumenterer FOR ELLER IMOT, faktisk skal føre til en fremtidig ØNSKET ELLER UØNSKET LØSNING?".

- "Kommer partipolitikeren med en beskrivelse av hvordan saksstandpunktet leder til ønsket eller uønsket sluttresultat?"

Utfyllende kodingsinstruksjoner

* Virkelighetsoppfatning er i utgangspunktet et forholdsvis abstrakt og lite manifestert (Riffe et. al., 2005, s. 125) begrep, noe som kan gjøre det vanskelig å gjenkjenne begrepet i det empiriske datamaterialet. Derfor er detaljerte kodingsinstruksjoner opprettet for å lette kodingsprosessen. Detaljnivået i kodingsinstruksjonene gjør samtidig at det kun er få, bestemte aspekter ved begrepet "virkelighetsforståelse" som måles. Denne type problem ble omtalt i delkapittel 3.6. Poenget er at operasjonaliseringen er gjort med tanke på å trekke frem de aspekter ved begrepet som ifølge Esaiasson og Håkanssons (2002) teori faktisk byr på beslutningsrelevant informasjon for velgerne, samtidig som reliabiliteten ivaretas ved å være tydelig i kodingsinstruksjonene på hvilket innhold vi leter etter. Denne balansegangen gjør at begrepet operasjonaliseres som informasjon om årsak-virkning-argumentasjon tilknyttet et saksstandpunkt.

* Variabelen operasjonaliseres derfor som et utspill, fra en partipolitiker, som i direkte sitat (eller omskrevet fra journalistens side) inneholder informasjon om hvordan en partipolitiker ser for seg at et konkret politisk saksstandpunkt skal føre til de politiske/samfunnsmessige endringer vedkommende anser som ønskelig eller uønskelig.

*Altså en omtale av et årsak-virkning-forhold, en tenkt kausal årsak mellom politisk saksstandpunkt og politisk sluttresultat.

5. Informasjon om konsekvenser av et partis saksstandpunkt

*** Inneholder nettartikkelen informasjon fra en partipolitiker om fremtidige, potensielle konsekvenser av et partis saksstandpunkt?**

Koderen bør skrive 1 dersom dette er tilfelle, og 0 hvis artikkelen ikke inneholder denne type informasjon. Variabelens formål er å måle hvorvidt artikkelen presenterer informasjon om potensielle konsekvenser av partiers forslag fra en partipolitisk kilde.

Utfyllende kodingsinstruksjoner

* "Med "potensiell konsekvens" forstår vi enhver informasjon (fra partipolitiker) om hva et politisk saksstandpunkt potensielt kan lede til av positive ELLER negative fremtidige følger for individer, grupper og/eller samfunn."

* Omtale av potensielle konsekvenser kan komme i form av direkte sitat fra partipolitiker ELLER i omskrevet form fra journalisten selv. Det er tilstrekkelig at én av disse oppfylles for å kunne kode verdi 1.

* Både informasjon om potensielle konsekvenser for seg selv, andre enkeltindivider, grupper av individer eller samfunnet som helhet regnes som potensielle konsekvenser. Informasjon om én av disse er tilstrekkelig til at nettartikkelen kodes med verdien 1.

* Esaiasson og Håkansson (2002, s. 43) skiller ikke mellom positive og negative konsekvenser, da begge typer av potensielle konsekvenser kan bidra til at velgeren danner seg et helhetlig bilde av hvilke effekter et politisk tiltak/saksstandpunkt faktisk kan få. Av den grunn vil heller ikke denne variabelen skille mellom positive og negative konsekvenser. Det er tilstrekkelig at minst én av nevnte typer potensielle konsekvenser opptrer i innholdet for å kunne kode verdi 1.

6. Informasjon om diskusjoner/meningsulikhhet innad i et parti

* ***Inneholder nettartikkelen informasjon om enighet/uenighet i et parti i form av diskusjoner/meningsulikhhet internt i partiet?***

Koderen bør kode 1 dersom denne type informasjon finnes i nettartikkelen, eller 0 dersom den ikke finnes.

Hjelpespørsmål: "Får vi noe informasjon i nettartikkelen om diskusjoner innad i partiet, og dermed et inntrykk av uenigheter internt?"

Utfyllende kodingsinstruksjoner

* Informasjon om uenighet internt i partiet operasjonaliseres som innhold som viser til diskusjoner og/eller ulike meninger internt i partiet, knyttet til minimum én av følgende fire punkter:

1. Diskusjon/ulike meninger internt omkring et konkret politisk saksstandpunkt
2. Eller diskusjon/ulike meninger internt omkring en større politisk handlingslinje
3. Eller diskusjon/ulike meninger internt om politisk samarbeid med andre partier
4. Eller diskusjon/ulike meninger internt om partiledelsen.

* Med partiledelsen forstår vi enten partiets leder, parlamentariske leder, generalsekretær, nestleder(e) eller partisekretær.

* Merk av det er kun er informasjon om diskusjoner internt knyttet til innholdet beskrevet i punktene ovenfor som kodes med verdi 1. Informasjon om enighet/uenighet knyttet til andre forhold, eksempelvis MELLOM ulike partier, vil IKKE kodes med verdien 1.

* Merk også at diskusjoner blant velgerne ikke skal kodes 1, da det kun er diskusjoner internt i partiet som kan kvalifisere for å kode verdi 1.

7. Informasjon om mulige koalisjonspartnere/samarbeidspartnere etter valget

**** Inneholder nettartikkelen informasjon om potensielle koalisjonspartnere eller samarbeidspartnere etter valget?***

Koderen bør skrive 1 dersom denne type informasjon finnes i nettartikkelen, og 0 dersom den ikke gjør det.

Hjelpespørsmål: "Gir nettartikkelen informasjon om hvilke partier som kan komme til å danne et regjeringssamarbeid etter valget?"

Utfyllende kodingsinstruksjoner

- * Enhver informasjon om et potensielt regjeringssamarbeid, eller en potensiell samarbeidsavtale mellom ulike partier etter valget vil føre til at vi koder verdi 1, såfremt denne informasjonen viser til hvilke konkrete partier samarbeidet kan bestå av.

- * Det betyr at innhold som f. eks "en borgerlig regjering" eller "en sosialistisk regjering" KUN kodes med verdi 1 såfremt det er omtalt i artikkelen hvilke konkrete partier det respektive samarbeidet kan bestå av.

- * Denne informasjonen kan komme fra en partipolitiker, som opplysning fra journalistens side, eller fra andre kilder. Minst ett av tilfellene er tilstrekkelig til at vi koder verdi 1.

- * Siden valgresultatet i 2013 ledet til en samarbeidsavtale mellom fire borgerlige partier etter valget, hvor de to partiene som sto utenfor regjeringen likevel hadde innflytelse på regjeringens politikk i kraft av samarbeidsavtalen (Sterri, 2018), vil også denne form for samarbeid falle inn under begrepet "koalisjonspartner". Selv om samarbeidet ikke var basert på en koalisjonsregjering så ga samarbeidsavtalen Venstre og Krf innflytelse på regjeringens politikk, noe som igjen styrker mulighetene for at disse to partiene får realisert deler av sine politiske ønsker i praksis. Enhver henvisning til et mulig samarbeid i form av en samarbeidsavtale vil derfor også kodes med verdi 1, såfremt det omtales hvilke konkrete partier dette samarbeidet kan bestå av.

- * Omtale av enkelttilfeller av samarbeid mellom partier i Stortinget, f. eks for å sikre flertall i et konkret lovforslag i Stortinget, vil IKKE kodes 1 siden dette samarbeidet ikke er basert på et koalisjonssamarbeid/en samarbeidsavtale for samarbeid over et lengre tidsrom.

3.8: Datainnsamling, analyse og presentasjon

Nettartiklene i utvalget hentes fra mediearkivet Retriever (Atekst). Selve lesningen av artiklene gjøres på computer for å effektivisere kodingsprosessen. Dette sparer både tid og miljø ved at vi unngår å printe ut et forholdsvis stort utvalg av artikler. Ulempen med å lese

fra digital skjerm er at dette kan være en medvirkende faktor til at koderen opplever "coding fatigue" (Riffe et. al., 2005, s. 127). Dette begrepet refererer til faren for at koderen blir mentalt sliten ved koding over lengre tid, spesielt dersom kodingsinstruksjonene er detaljerte på grunn av forholdsvis komplekse teoretiske variabler, hvilket er tilfelle her. For å forhindre konsentrasjonssvikt må antallet timer brukt på koding per dag holdes på et håndterbart nivå. Derfor skal jeg benytte maksimalt 5 timer per dag til koding under kodingsprosessen. Medregnet i disse timene er jevnlig mindre pauser, samt en matpause.

Kodeboken vil være oppslått og tilgjengelig under hele kodingsprosessen for å forsikre om at koding skjer etter instruksjonene. Kodingen vil først skje direkte inn i Microsoft Excel, før kodingene overføres til databehandlingsprogrammet STATA for generering av deskriptiv statistikk. Grafer lages i Microsoft Powerpoint. Et eget datasett lages for hver av de utvalgte mediene, før disse til slutt samles i et eget datasett som inkluderer samtlige kodede nettartikler i studien.

Resultatene av en kvantitativ innholdsanalyse skal formidles i en tallmessig beskrivelse av materialet (Østbye et. al., 2007, s. 210). Siden variablene av interesse er på nominalnivå (Ringdal, 2013, s. 89), vil forekomsten av variablenes verdier (altså enhetenes egenskaper m.t.p informasjon) presenteres i form av frekvensfordelinger og prosentfordelinger (Østbye et. al., 2007, s. 161 - 162). I sum benyttes en univariat analyse av variablene (Ibid.). Det er egenskaper ved fordelingen hos hver enkelt variabel individuelt som blir fokus når resultatene presenteres i kapittel 5.

4. Reliabilitet

Bruk av kvantitativ innholdsanalyse som vitenskapelig metode forutsetter objektivitet i kodingsarbeidet (jamfør delkapittel 3.2.1). Objektivitet innebærer at kodingsprosessen skal styres av et systematisk og transparent regelverk i form av en detaljert og gjennomarbeidet kodebok, som tydeliggjør forbindelsen mellom variabel og empirisk data. Ideen er at alle kodingsbeslutninger skal være basert på kodingsinstruksjonene som utgår av kodeboken, slik at rommet for subjektive kodingsvurderinger og skjønnsbruk i kodingsprosessen

minimaliseres (Østbye et. al., 2007, s. 210). Arbeidet med kodeboken er helt avgjørende i så måte, og derfor bør denne kvalitetssikres ved hjelp av reliabilitetstester.

Åsa Nilsson (2000, s. 135) peker på viktigheten av "interkoderreliabilitet" i en innholdsanalyse. Interkoderreliabilitet omhandler i hvilken grad to eller flere kodere koder en og samme kodingsenhet med samme verdi. En kvantitativ innholdsanalyse av god kvalitet skal være basert på intersubjektivitet, i den betydning at to vidt ulike forskere skal komme frem til en felles virkelighetsbeskrivelse av det samme datamaterialet (Østbye et. al., 2007, s. 223). Ulike kodere skal i prinsippet gjøre den samme lesningen av den samme teksten (Nilsson, 2000, s. 117), basert på en felles forståelse av de regler for kodingsprosessen som kodeboken og metodebeskrivelsen legger til grunn.

4.1: Interkoderreliabilitet - Kodebokens grunnlag for intersubjektivitet

Til hjelp i testing av interkoderreliabilitet har jeg fått assistanse fra med-koder Peder Bjugn. Vi skal kode det samme utvalget av nettartikler uavhengig av hverandre for å undersøke hvor anvendelig kodeboken faktisk er i møte med det empiriske datamaterialet. Det vil bli utført totalt tre separate tester som grunnlag for å videreutvikle kodeboken. Dette blir gjort for å kunne utarbeide eventuelle forbedringer/presiseringer av kodeboken og eventuelle tydeliggjøringer av kodingsinstruksjonene. De tre testene vil bli utført etter en felles prosedyre, som blir beskrevet nedenfor.

Før den første testen ble min med-koder, heretter benevnt som koder 2, gjort godt kjent med kodeboken, kodeskjema, variablene, variabelverdiene og hvordan kodingsprosedyren skulle skje i et møte med meg, koder 1. Koder 2 fikk så anledning til å ta med seg kodebok og kodeskjema hjem for å studere disse mer i detalj i ro og mak. Deretter møttes vi igjen for å gå gjennom kodeboken på nytt, slik at koder 2 følte seg kjent med innholdet i kodeboken og hvordan vedkommende ved å benytte kodeboken skulle utføre kodingen i et kodeskjema (se appendiks 1). Koder 2 ble i tillegg orientert om hvilke innholdsformer (jamfør delkapittel 3.3.2) som er relevant for kodingsprosessen, samt hva studiens kodingsenhet er (jamfør delkapittel 3.3.1).

Deretter ble et utvalg av 10 nettartikler valgt ut i test 1, 16 artikler i test 2, og 10 artikler i test 3. Alle artiklene ble hentet fra TV2.no. Disse nettartiklene tilfredsstiller de krav til innhold vi oppsummerte i delkapittel 3.4.1 for å kunne bli en del av utvalget i analysen. I praksis foregikk utvelgelsen av nettartikler på følgende måte:

1. Først ble et medium å hente nettartikler fra valgt, og dette valget falt på Tv2.no. Dette medium ble valgt fordi det tilfredsstiller definisjonen av en "riksdekkende nettavis" (delkapittel 3.1.2), og er interessant i kraft av å ha posisjon som en allmenkringkaster med hele den norske befolkning som målgruppe. Tanken er at TV2.no produserer politiske nyhetsartikler som bærer likhetstrekk med de politiske nyhetsartiklene vi vil finne i de mediene som er en del av innholdsanalysen i kapittel 5 (altså VG, Dagbladet og Nettavisen).

2. Basert på søkestrengen (appendiks 2) og filtrering etter dato (10 august - 10. september 2017) i Retriever fikk vi oversikt over samtlige nettartikler (som inneholder minst ett av ordene i søkestrengen) i TV2.no i den valgte tidsperioden.

3. Videre gjensto å finne de nettartikler som passet definisjonene av "nettartikkel", "politisk relevans", "av tradisjonell art". For å forhindre et selektivt utvalg benyttet jeg en tilfeldig nummegerator for å trekke ut en tilfeldig nettartikkel fra utvalget i punkt 2. For hver tilfeldig artikkel som ble trukket ut, måtte jeg undersøke om definisjonene av "nettartikkel", "politisk relevans", og "av tradisjonell art" ble tilfredsstilt i den konkrete nettartikkelen. Hvis dette var tilfellet, så ble artikkelen trukket ut som én av artiklene i utvalget for reliabilitetstesten. Hvis artikkelen derimot ikke tilfredsstilte disse definisjonene, så nummegeratoren kjørt på nytt for å trekke ut en ny artikkel.

4.1.1: Test 1 - Samsvarsprosent

Test 1: Kvantitativ innholdsanalyse av 10 nettartikler fra TV2.no i perioden 10. august 2017 - 10. september 2017. Nettartiklene oppfyller samtlige innholds krav fra delkapittel 3.4.1.

** Koder 1: Eskil Buseth Folstad, Koder 2: Peder Bjugn.*

** Se kodebok (delkapittel 3.7) og kodeskjema (appendiks 1) for variabel- og verdibeskrivelser*

** Verdi 0 = Nei, Verdi 1 = Ja*

* Gul = Samsvar mellom koder 1 og 2, Rød = Divergerende kodinger mellom koder 1 og 2

	1. Saks- standpunkt	2. Ideologi /verdi	3. Tidligere handlinger	4. Virkelighets- oppfatning	5. Konsek- venser	6. Enighet/ Uenighet	7. Mulige Koalisjons- partnere
Artikkel 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 2	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 3	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 4	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 1 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 5	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 6	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 7	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 8	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 9	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 1 Koder 2: 1	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 10	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 1 Koder 2: 1

10 Nettartikler ble kodet på 7 variabler, hvilket gir totalt 70 kodinger i alt per koder. Av 70 kodinger var det samsvar mellom koderne i 61 av dem, hvilket gir en avrundet samsvarsprosent på 87,14% (61/70 x 100). De resterende 12,86% av kodingene (9 stykker) resulterte i ulike svar mellom koderne, noe som tyder på at kodeboken på enkelte variabler

er for uklar i hvilken konkret empiri/innhold som kvalifiserer for å kunne kode verdi 1. Det er tre variabler som peker seg ut som utilfredsstillende i så måte:

1. Partienes ideologiske/verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt
2. Regjeringspartienes tidligere handlinger i daværende stortingsperiode
3. Informasjon om grad av enighet/uenighet innad i et parti

Etter kodingsprosessen møttes koderne for å forklare og utdype hvorfor vi hadde kodet slik vi gjorde på de kodingene hvor vi hadde divergerende svar, for å kunne lokalisere uklarheter og tvetydigheter i kodeboken. Basert på dette ble enkelte av kodingsinstruksjonene mer detaljerte for å tydeligere spesifisere hvilken empiri som skal kodes med verdi 1 for hver variabels tilfelle. Ønsket var å redusere de rom for tvil og medfølgende skjønnsmessige vurderinger som oppsto under den første reliabilitetstesten (test 1), slik at en forbedret kodebok kunne benyttes i den neste reliabilitetstesten (test 2). De endringer som ble gjort i kodeboken før test 2 beskrives i det følgende.

1. Partienes ideologiske/verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt

* Vi vil unngå at utspill som stempler ANDRE politikere/partier som "ideologiske" og "dogmatiske" blir kodet verdi 1. Eksempel på dette er utsagn av typen: "Dere har bare en ideologisk tilnærming til saken" o.l. Denne type utsagn skal ikke kodes verdi 1, da de benyttes til å stemple meningsmotstandere heller enn å argumentere for eget saksstandpunkt.

* Det ble gjort en erkjennelse av at en "ideologisk og/eller verdimessig begrunnelse" må tydeliggjøres i større grad for å lette kodingen på denne variabelen. Begrepet er for abstrakt til at det kan kodes reliabelt uten å presisere hvilke verdier vi skal se etter i datamaterialet. For det første kan utallige verdier i teorien realiseres gjennom politikk, og for det andre kan det da åpne seg et altfor stort skjønnsmessig rom for hva som faktisk er en begrunnelse ut ifra et verdimessig grunnlag. For å operasjonalisere en "verdimessig begrunnelse" har det derfor av reliabilitetshensyn blitt nødvendig å presisere hvilke verdier vi faktisk skal se etter. Dette betyr at enkelte verdier velges ut, mens andre velges bort, og innholdsvaliditeten i målingen blir nødvendigvis redusert (Ringdal, 2013, s. 98). Fem hyppig brukte verdier i

politisk argumentasjon er trukket frem: Frihet, rettferdighet, likhet, selvstendighet og fellesskap. For å kunne kode verdi 1 må den verdimeslige begrunnelsen basere seg på minst én av disse verdiene, enten i den nevnte formen av ordene eller i andre former, eksempelvis "friere", "mer rettferdig", "mer likhet" osv.

2. Regjeringspartienes tidligere handlinger i daværende stortingsperiode

* Her ble det presisert at det er hva regjeringspartiene har foretatt seg i regjeringsperioden som er det sentrale, og som derfor kan kodes verdi 1. Innhold om hva opposisjonspartier har gjort i samme periode skal ikke kodes verdi 1.

* Det ble tydeligere presisert at det er perioden 2013 - 2017 som er "daværende stortingsperiode", altså i perioden etter valget i 2013 hvor regjeringen Solberg ble dannet, og frem til valget i 2017.

* Det ble tydeligere presisert at innhold som kan kodes verdi 1 er innhold som viser til noe konkret som er enten gjennomført eller iverksatt av regjeringen i daværende periode (2013 - 2017).

3. Informasjon om diskusjon/meningsulikhet innad i et parti

* Her ble det presisert at diskusjon/meningsulikhet innad i et parti må omhandle minst én av fire følgende punkter for å kunne kode verdi 1:

1. Et konkret politisk saksstandpunkt
2. En større politisk handlingslinje
3. Holdningen til politisk samarbeid med andre partier
4. Partiets lederskap

* Det betyr at all annen uenighet ikke skal kodes 1. Informasjon om enighet/uenighet mellom velgere av samme parti skal ikke kodes 1, med mindre det går fram av innholdet at de omtalte velgerne også er partipolitikere og/eller partimedlemmer.

4.1.2: Test 2 - Samsvarsprosent

Test 2 ble utført med bakgrunn i de endringene i kodeboken som ble gjort etter test 1.

Utvalget ble økt til totalt 16 nettartikler fra samme medium som i test 1 (Tv2.no). Sett bort ifra en økning i utvalget så ble test 2 utført etter nøyaktig samme prosedyre som test 1, slik denne ble beskrevet i delkapittel 4.1. Resultatet ble som følger:

Test 2: Kvantitativ innholdsanalyse av 16 nettartikler fra TV2.no i perioden 10. august 2017 - 10. september 2017. Nettartiklene oppfyller samtlige innholdskrav fra delkapittel 3.4.1.

** Kd 1 (Koder 1): Eskil Buseth Folstad, Kd 2 (Koder 2): Peder Bjugn.*

** Se kodebok (delkapittel 3.7) og kodeskjema (appendiks 1) for variabel- og verdibeskrivelser*

** Verdi 0 = Nei, Verdi 1 = Ja*

** Gul = Samsvar mellom koder 1 og 2, Rød = Divergerende kodinger mellom koder 1 og 2*

(Test 2 fortsetter på neste side)

	1. Saks-standpunkt	2. Ideologi/verdi	3. Tidligere handlinger	4. Virkelighetsoppfatning	5. Konsekvenser	6. Enighet/Uenighet	7. Mulige Koalisjonspartnere
Artikkel 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 0
Artikkel 2	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 3	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 4	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 5	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 1
Artikkel 6	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1
Artikkel 7	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 8	Kd 1: 1 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 9	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 10	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 11	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 12	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 1	Kd 1: 1 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 13	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 1 Kd 2: 1	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 14	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 15	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0
Artikkel 16	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0	Kd 1: 0 Kd 2: 0

16 Nettartikler er blitt kodet på 7 dikotome variabler. Koder 1 og koder 2 utførte dermed hver for seg i alt 112 kodinger basert på nøyaktig det samme datamaterialet. Av de 112 kodingene ble 100 av dem kodet likt av koderne, noe som gir en avrundet samsvarsprosent på 89,29% ($100/112 \times 100$). Dette betyr at 12 kodinger, altså 10,71%, ble kodet ulikt mellom koderne. I det følgende skal vi se på opphavet til kodernes divergerende kodinger, og gjøre

en ny endring av kodeboken for å lukke rom for skjønn som kodeboken ennå tilsynelatende gir opphav til.

En gjennomgang av koderes kodinger viste av 6 av de 12 divergerende kodingene skyldtes at én av koderne hadde gått glipp av informasjon/innhold ved gjennomlesning av nettartikkelen. Ved sammenligning av kodingene i etterkant ble det erkjent at den ene av koderne hadde gått glipp av informasjon i teksten, og at koderen ville kodet annerledes dersom vedkommende hadde oppdaget og vært bevisst på denne informasjonen. Denne type feil ble gjort av begge koderne, så den er ikke knyttet til en bestemt koder. Korrekte kodinger i tråd med kodeboken krever god konsentrasjon, og særlig i de mest omfattende artiklene med mange kilder som bidrar med informasjon er det lett å overse detaljer som er relevant for variablene. Å holde seg til en fast struktur for kodingsprosessen med gode regler og rutiner for gjennomlesning (jamfør delkapittel 3.8) blir nødvendig for hver enkelt koding som gjøres. Informasjon som skiller verdiene 0 og 1 kan åpenbare seg på setningsnivå i én enkelt konkret setning (jamfør delkapittel 3.3.2), hvilket gjør det helt avgjørende å lese hele innholdet med stor konsentrasjon. De 6 resterende kodingene av de 12 som ble kodet ulikt av koderne i test 2 skyldtes uklarheter i kodeboken, og disse ble adressert ved å tydeliggjøre og videreutvikle kodingsinstruksjonene i kodeboken. De variablene dette gjaldt, og de endringene som ble gjort på bakgrunn av test 2, var:

2. Partienes ideologiske/verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt

* Her blir det tydeligere presisert at den type verdimessig argumentasjon vi skal kode 1 er argumentasjon som omtaler minimum én av følgende 5 verdier: frihet, rettferdighet, likhet, selvstendighet og fellesskap, eller de nevnte ordenes antonymer. Verdimelessig argumentasjon kan ta ulike former, og uansett form kodes verdi 1:

- Som rene substantiv, f. eks "frihet", rettferdighet", "ytringsfrihet", valgfrihet" o.l.
- Som uttrykk for gradforskjeller, f. eks "friere", "mer rettferdig", "mer selvstendige" o.l.
- Som antonymer, f. eks "ufrihet", "urettferdighet" o.l.

* Det skal ikke være en skjønnsmessig vurdering fra koderens side hva som kvalifiserer for en ideologisk og/eller verdimelessig argumentasjon.

5. Informasjon om konsekvenser av et partis forslag

* Her blir det tydeligere presisert at det er en potensiell fremtidig konsekvens som skal kodes 1. Altså ikke konsekvenser som har gjort seg gjeldende i fortiden, men potensielle konsekvenser i et fremtidsperspektiv.

7. Informasjon om mulige koalisjonspartnere/samarbeidspartnere etter valget

* Her blir det tydeligere presisert at innholdet som direkte omtaler et mulig samarbeid/en mulig koalisjon etter valget skal kodes 1.

4.1.3: Test 2 - "Scotts pi"

En samsvarsprosent forteller oss hvor stor andel av kodingene som ble utført med samme resultat mellom koderne, og kan gi en pekepinn på hvor godt utarbeidet kodeboken og kodingsinstruksjonene er. Samsvarsprosent er likevel ikke et perfekt mål fordi den ikke korrigerer for sannsynligheten for at samsvaret i kodingene kan skyldes "slump", altså tilfeldigheter (Østbye et. al., 2007, s. 223). Spesielt når det gjelder variabler med kun to mulige verdier kan sammenfallende kodinger blant ulike kodere være et resultat av tilfeldigheter heller enn en tydelig kodebok. Kodingene kan samsvare rett og slett fordi variabelen består av så få verdier at sannsynligheten for et tilfeldig samsvar er tilstede, og dette bør korrigeres for.

Et reliabilitetsmål som korrigerer for nettopp dette er "Scotts pi" (Riffe et. al., 2005, s 149). Scotts pi kalkulerer forventet samsvar som følge av tilfeldigheter, ved å se på frekvensen og proporsjonen av kodingene i hver og en av variabelens verdier. Hver variabel har sin fordeling av verdier (kodinger), og nettopp denne fordelingen benyttes til å kalkulere sannsynligheten for samsvar som følge av tilfeldigheter (ibid.). Scotts pi beregnes derfor for hver og en variabel individuelt. Sannsynlighetsteori benyttes altså til å fastsette en "forventet enighet" som gjør at vi kan få et reliabelt mål på hvorvidt den observerte enigheten mellom koderne i realiteten sannsynligvis skyldes "flaks", og dermed at samsvaret med lite sannsynlighet er en effekt av kodingsinstruksjonene i kodeboken. Scotts pi beregnes slik (Østbye et. al., 2007, s. 223):

$$\pi = \frac{\% \text{ Observert samsvar} - \% \text{ Forventet samsvar}}{100 - \% \text{ Forventet samsvar}}$$

Det observerte samsvaret er prosentandelen av kodingene (i én variabel) som ble kodet likt mellom koderne. Det forventede samsvaret er, som nevnt, samsvaret som forventes på grunn av tilfeldigheter alene. På denne måten kan vi skille det tilfeldige "slumpmessige" samsvaret fra det både det observerte samsvaret og det maksimalt mulige samsvaret (100%, jamfør formelen). Vi sitter da igjen med et reliabilitetsmål som forteller oss hvor mye av samsvaret som faktisk er et resultat av kodeboken og kodingsinstruksjonene (Riffe et. al., 2005, s. 150). Scotts pi varierer mellom -1 til +1, hvor en verdi i nærheten av 1 tyder på en konsistent koding i tråd med kodeboken, og dermed en reliabel variabel (Østbye et. al., 2007, s. 223). En verdi i nærheten av null tyder på at tilfeldigheter preger kodingen i større grad enn kodeboken gjør, og er svært uheldig i reliabilitetsøyemed. Et tilfredsstillende resultat ligger på en verdi i området mellom 0,6 - 0,8 (Riffe et. al., 2005, s. 151).

Scotts pi ble kalkulert for alle variablene etter at test 2 ble gjennomført. Test 2 (delkapittel 4.1.2) ble gjennomført etter den første runden med endringer i kodeboken. Til tross for en god samsvarsprosent totalt sett (89,29%) gjenstår det å undersøke i hvilken grad samsvaret innad i hver variabel preges av å være et resultat av tilfeldigheter. De konkrete utregningene for hver variabel er å finne i appendiks 3. Resultatet ble som følger:

Tabell 1: Reliabilitetsmålet "Scotts pi" for hver og en variabel basert på kodingene i test 2

	1. Saksstan- dpunkt	2. Ideologi/ verdi	3. Tidligere handlinger	4. Virkelighets- oppfatning	5. Konse- kvenser	6. Enighet/ uenighet	7. Mulige koalisjons- partnere
Scotts pi	0,87	0,42	0,73	0,73	0,73	- 0,02	0,42

Vi legger til grunn at en verdi mellom 0,6 - 0,8 er et tilfredsstillende resultat, i betydning av at vi kan ha tiltro til at samsvaret i kodinger mellom koderne faktisk er basert på en felles forståelse av kodeboken og dens instruksjoner for korrekt koding (Riffe et. al., 2005, s. 150 - 151). Vi ser at variabel 1, 3, 4 og 5 når et tilfredsstillende nivå. Dette er også de variablene med jevnest fordeling. Variablene 2, 6 og 7 har ikke tilfredsstillende verdier. Især variabel 6

får en bekymringsverdig skår på reliabilitetsmålet. Dersom vi ser på variabel 6 i test 2 (delkapittel 4.1.2) så ser vi at 15 av 16 koder tross alt samsvarte mellom koderne. Men, siden fordelingen er så skjev med 1 tilfelle av verdi 1 og 31 tilfeller av verdi 0, så leder den ene feilkodingen til en sannsynlig fare for det samsvaret vi tross alt finner i variabelen i realiteten skyldes "flaks" med kodingen. Av denne grunn skal en tredje kodingsrunde utføres, og denne skal baseres på den reviderte kodeboken etter test 2, altså de revideringene som ble nødvendige å inkorporere i kodeboken etter at test 2 ble evaluert. Denne reliabilitetstesten skal utelukkende inkludere de variablene som ikke fikk et tilfredsstillende nivå på Scotts pi etter test 2, altså variabel 2, 6 og 7. Basert på en tredje kodingsrunde, og den andregangs-reviderte kodeboken, skal samsvarsprosent og Scotts pi undersøkes for de tre nevnte variablene.

4.1.4: Test 3 - Samsvarsprosent og "Scotts pi"

Test 3: Kvantitativ innholdsanalyse av 10 nettartikler fra TV2.no i perioden 10. august 2017 - 10. september 2017. Nettartiklene oppfyller samtlige innholdskrav fra delkapittel 3.4.1.

* Koder 1: Eskil Buseth Folstad, Koder 2: Peder Bjugn.

* Se kodebok (delkapittel 3.7) og kodeskjema (appendiks 1) for variabel- og verdibeskrivelser

* Verdi 0 = Nei, Verdi 1 = Ja

* Gul = Samsvar mellom koder 1 og 2, Rød = Divergerende koder mellom koder 1 og 2

	2. Ideologi/verdi	6. Enighet/uenighet	7. Mulige koalisjons- partnere
Artikkel 1	Koder 1: 1 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 2	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 1 Koder 2: 0
Artikkel 3	Koder 1: 1 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 1 Koder 2: 1
Artikkel 4	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 5	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 6	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 1 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 7	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 8	Koder 1: 0	Koder 1: 0	Koder 1: 0

	Koder 2: 0	Koder 2: 0	Koder 2: 0
Artikkel 9	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0
Artikkel 10	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0	Koder 1: 0 Koder 2: 0

* Total samsvarsprosent: 86,66 % (26 av 30 kodinger)

* Samsvarsprosent variabel 2: 80 % (8 av 10 kodinger)

* Samsvarsprosent variabel 6: 90 % (9 av 10 kodinger)

* Samsvarsprosent variabel 7: 90 % (9 av 10 kodinger)

Tabell 2: Reliabilitetsmålet "Scotts pi" for de tre variablene i test 3

	2. Ideologi/ verdi	6. Enighet/ uenighet	7. Mulige Koalisjons- partnere
Scotts pi	- 0,11	- 0,05	0,60

Riffe (et. al., 2005, s. 147) viser til at minimumsstandarden for akseptabel samsvarsprosent i interreliabilitetstesting i kvantitative innholdsanalyser ligger på 80%. Vi ser at vi i og for seg når dette målet (se forrige side), men Scotts pi-verdiene avslører at det er en fare for at deler av dette samsvaret skyldes tilfeldigheter. En utfordring med variablene er at de forsøker å ned relativt komplekse fenomener i dikotome variabler. I den forbindelse er kodeboken blitt utbygd med svært omfattende og detaljerte kodingsinstruksjoner. Faren for å gå glipp av en av instruksjonene kan få direkte følger for hvilken koding man gjør, og dermed er dette en problematisk kilde til målefeil.

Riffe (Ibid., s. 125) påpeker at komplekse kategorier (variabler) gir utfordringer for reliabilitet fordi kategoriene ikke så lett åpenbarer seg i datamaterialet. Når variabelen skal fange et komplekst fenomen kan fenomenet bli vanskelig å gjenkjenne i datamaterialet, og dermed bli vanskelig å registrere. Kodingsinstruksjonene innebærer nettopp et forsøk på å koble empiri og konsept slik at variabelen lettere lar seg identifisere i materialet, men ved

forholdsvise komplekse variabler er det vanskelig å utarbeide instruksjoner som fjerner ethvert rom for skjønn. Kodeboken er basert på testene i dette kapitlet blitt videreutviklet i to etapper som følge av nettopp reliabilitetstestene. Ytterligere testing og revideringer av kodeboken kunne utvilsomt vært gjort for å prøve å gjøre linken mellom variabel og datamateriale enda lettere å se, men av praktiske og tidsmessige årsaker må vi sette en stopp for interreliabilitetstesting her.

4.1.5: Oppsummering

Tabell 3: Samsvar mellom koderne for hver enkelt variabel i test 1

* Total samlet samsvarsprosent for samtlige kodinger i test 1: **87,14 %**

* N = 10 artikler

	1. Saks- standpunkt	2. Ideologi /verdi	3. Tidligere handlinger	4. Virkelighets- oppfatning	5. Konsek- venser	6. Enighet/ Uenighet	7. Mulige Koalisjons- partnere
Samsvars- prosent	100 %	80 %	80 %	100 %	100 %	50 %	100 %

Tabell 4: Samsvar mellom koderne, samt Scotts pi, for hver enkelt variabel i test 2

* Total samlet samsvarsprosent for samtlige kodinger i test 2: **89,28 %**

* N = 16 artikler

	1. Saks- standpunkt	2. Ideologi /verdi	3. Tidligere handlinger	4. Virkelighets- oppfatning	5. Konsek- venser	6. Enighet/ Uenighet	7. Mulige Koalisjons- partnere
Samsvars- prosent	93,75 %	87,50 %	87,50 %	87,50 %	87,50 %	93,75 %	87,50 %
Scotts pi	0,87	0,42	0,73	0,73	0,73	- 0,02	0,42

Tabell 5: Samsvar mellom koderne for hver enkelt av de tre variablene i test 3, samt reliabilitetsmålet "Scotts pi" for hver enkelt variabel.

** Total samlet samsvarsprosent for samtlige kodinger i test 3: **86,66 %***

** N = 10 artikler*

	2. Ideologi/verdi	6. Enighet/uenighet	7. Mulige koalisjons- partnere
Samsvars- prosent	80 %	90 %	90 %
Scotts pi	- 0,11	- 0,05	0,60

Tabell 6: Gjennomsnittlig samsvarsprosent av samtlige tester

** (Test 1 + Test 2 + Test 3) / 3*

	Test 1	Test 2	Test 3
Antall kodinger totalt (per koder)	70	112	30
Antall samsvarende kodinger	61	100	26
Samsvarsprosent	87,14 %	89,28 %	86,66 %
Gjennomsnittlig samsvarsprosent for samtlige tester: <u>87,69 %</u>			

Vi ser at samsvarsprosenten både totalt og for hver variabel når minimumsstandarden på 80 % (Riffe et. al., 2005, s. 147), med unntak av variabel 6 i test 1. Kilden til den lave samsvarsprosenten var en systematisk målefeil i kodeboken som ga opphav til ulik tolkning av kodingsinstruksjonene til denne variabelen. Denne målefeilen ble oppdaget, og kodingsinstruksjonene tilknyttet denne variabelen ble revidert og konkretisert i den første revideringsrunden av kodeboken (se delkapittel 4.1.1). Prosentmessig kommer altså to uavhengige kodere ofte til samme resultat, hvilket er en absolutt forutsetning for reliabilitet i en kvantitativ innholdsanalyse (Riffe et. al., 2005, s. 147 - 148).

Men, som allerede omtalt, en reliabilitetsmessig svakhet ved målemetoden er at den høye samsvarsprosenten kan delvis skyldes kodinger som samsvarer på grunn av tilfeldigheter i kodingen. Kun variabel 1, 3, 4 og 5 i test 2 nådde en verdi på reliabilitetsmålet "Scotts pi" som kan anses som tilfredsstillende (Riffe et. al., 2005, s. 151), dette til tross for en akseptabel samsvarsprosent på de variablene som ikke hadde en tilfredsstillende verdi (samtlige over 85%). Men et lite utvalg i hver test, samt svært skjevfordelte fordelinger i variablene bidrar trolig til at "Scotts pi" blir så lav som den blir. Dette avslører at selv om kodeboken er blitt utvidet og videreutviklet for økt intersubjektivitet i målingsprosessen, så har det vist seg vanskelig å eliminere alt rom for skjønn og tilfeldigheter i kodingsprosessen. Likevel, en akseptabel samsvarsprosent gjør at den endelige kodeboken vil bli måleinstrumentet i analysen. Gjennom kodeboken har to kodere i stor grad kommet fram til den samme virkeligheten, eller den samme "lesningen av teksten", hvilket gir tiltro til at resultatene likevel kan være pålitelige.

5. Analyseresultater

I dette kapitlet vil besvarelse av problemstillingen være i fokus. I det følgende vil innholdsanalysen for hvert medium presenteres separat, før vi gjennomgår resultatene for hele totalutvalget samlet. Både prosentvise fordelinger og frekvensfordelinger vil presenteres for å gi et best mulig bilde av forekomsten av Esaiasson og Håkansson's (2002) typer av beslutningsrelevant informasjon, slik disse ble operasjonalisert i kodeboken.

I utarbeidelsen av informasjonstypene har vi sett (kapittel 2, side 13) at Esaiasson og Håkansson (2002, s. 43-44) tok direkte utgangspunkt i saksstandpunktet for å definere ytterligere relevante typer av relevant beslutningsinformasjon, og dermed definerte informasjonstyper som er betinget av saksstandpunktet. Dette er som nevnt informasjon om et partis ideologiske/verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt, et partis virkelighetsoppfatning, samt informasjon om konsekvenser av et partis saksstandpunkt (slik disse variablene ble definert i kodeboken). Disse variablene må som nevnt ses i lys av saksstandpunktet, og forekomsten av dem er betinget av forekomsten av saksstandpunktet. Poenget er at de tre nevnte variablene da nødvendigvis ikke kan opptre oftere enn saksstandpunktet, men at spenningen ligger i hvor ofte et saksstandpunkt begrunnes/følges opp av informasjon om de tre nevnte variablene. Den relative frekvensen hos de betingede variablene blir derfor regnet ut på grunnlag av antallet artikler hvor et saksstandpunkt har opptrådt, altså IKKE det totale utvalget, som inkluderer artikler hvor et saksstandpunkt IKKE har opptrådt. Dette fordi det er ønskelig å tolke den relative frekvensen i lys av forekomsten av artikler med saksstandpunkt. Oppsummert blir tolkningen av betingede variabler slik.

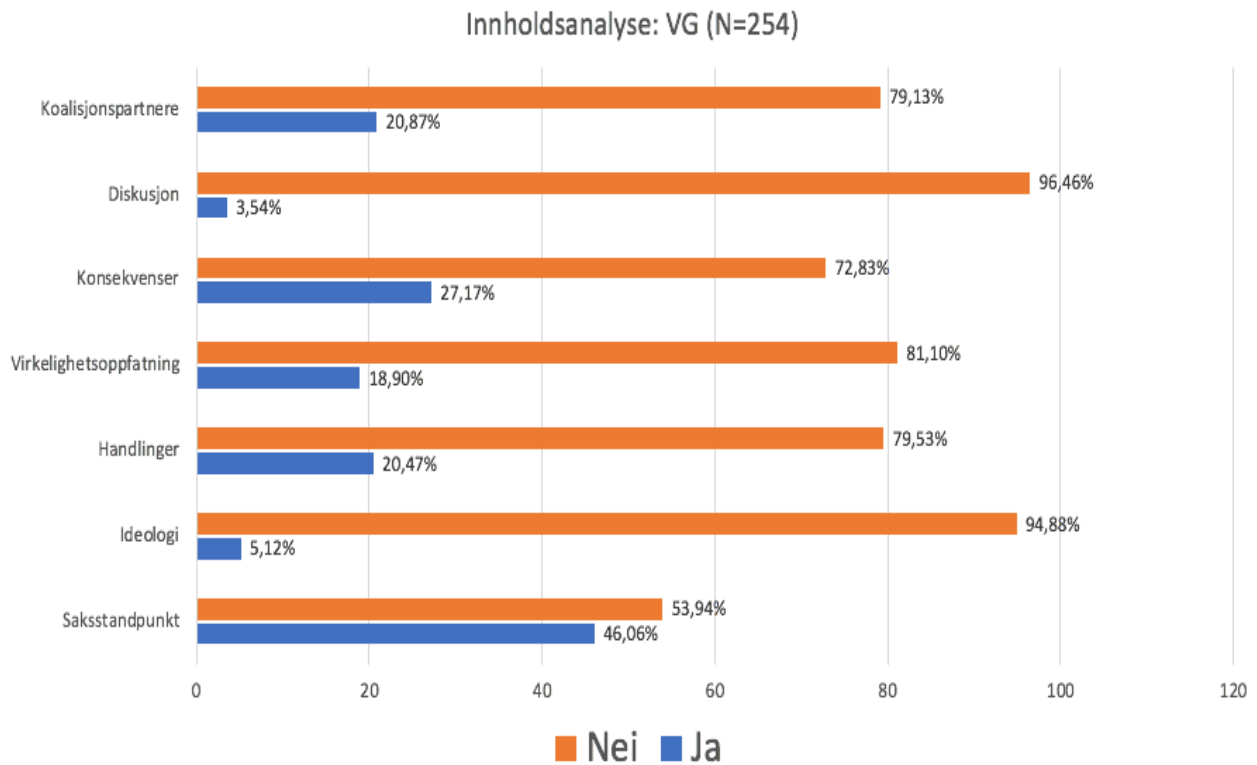
* Absolutt frekvens: Antallet artikler (av det totale utvalget) hvor variabelen har opptrådt, hvor da nødvendigvis også et saksstandpunkt har opptrådt.

* Relativ frekvens: Prosentandel artikler hvor variabelen opptrer basert på utvalget av antall artikler som faktisk inneholder et saksstandpunkt (i henholdsvis VG, Dagbladet eller Nettavisen, avhengig av tabell). Tolkningen blir da f. eks slik: "Informasjon om potensielle konsekvenser av et partis saksstandpunkt opptrådte i 41,02 % av artiklene hvor et saksstandpunkt opptrådte."

Beregningen av prosentandeler for de betingede variablene gjøres i egne tabeller. Beregningen av relative frekvenser basert på de uavhengige, ikke-betingede variablene (handlinger, diskusjon og koalisjonspartnere) beregnes på samme måte som saksstandpunktet, altså på bakgrunn av det totale utvalget, da disse variablene ikke avhenger av forekomsten av andre variabler.

5.1: Verdens Gang

Diagram 2: Relativ frekvens (prosent) av forekomsten av hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i Verdens Gang i tidsperioden 10. august - 10. september 2017.

Tabell 7: Den relative frekvensen (prosent) av forekomsten av de betingede variablene ideologi, virkelighetsoppfatning og konsekvenser, basert på det totale antallet artikler med saksstandpunkt. Medium er VG.

	Absolutt frekvens	Relativ Frekvens (%) basert på antall artikler med saksstandpunkt (N=117)
Ideologi	13	11,11
Virkelighetsoppfatning	48	41,02
Konsekvenser	69	58,97
Saksstandpunkt	117	

La oss begynne med å studere de betingede variablene. I de tilfellene hvor et saksstandpunkt forekom så ser vi at over halvparten (58,97 %) av disse tilfellene ble ledsaget av informasjon om potensielle konsekvenser ved et saksstandpunkt, og er dermed den av de betingede variablene som oftest etterfulgte/begrunnet et saksstandpunkt. Videre ser vi at informasjon om virkelighetsoppfatning forekom noe sjeldnere blant artiklene med et saksstandpunkt, med en prosentandel på 41,02 %. Omtrent 4 av 10 artikler med et saksstandpunkt inneholdt altså informasjon om virkelighetsoppfatning. Kun rundt én av ti (11,11 %) artikler med et saksstandpunkt ble ledsaget av informasjon om et partis ideologiske eller verdimeslige begrunnelse av et saksstandpunkt, og var derfor den betingede variabelen som opptrådte klart sjeldnest i utvalget av artikler med et saksstandpunkt.

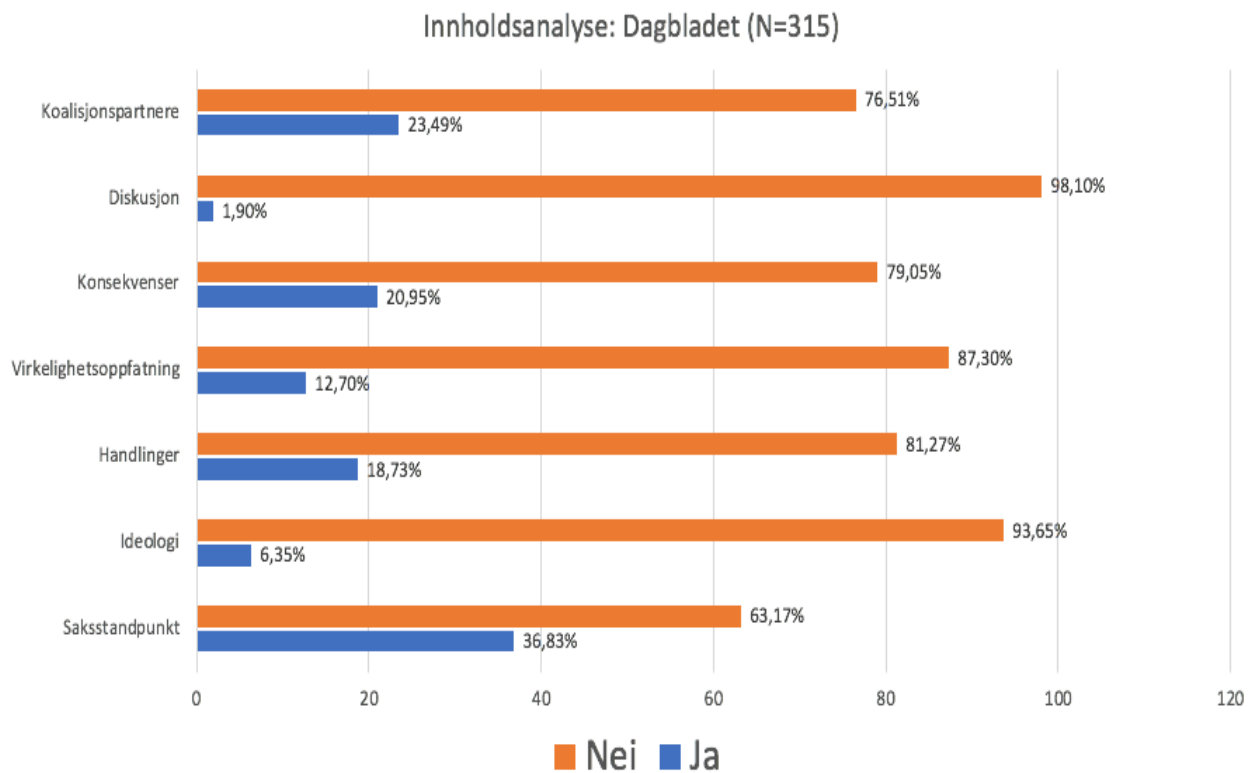
Dersom vi studerer de ikke-betingede variablene (diagram 2) så ser vi at det i det totale utvalget av artikler i VG er saksstandpunktet (finnes i 46,06% av artiklene) som opptrer oftest. informasjon om potensielle koalisjonspartnere etter valget var nest oftest å finne, og denne type informasjon eksisterte i omtrent 1 av 5 nettartikler i VG (20,87%). Informasjon om tidligere handlinger fra regjeringen var å finne i omtrent like mange artikler (20,47%). Informasjon om uenighet innad i et parti i form av diskusjoner/meningsulikheter eksisterte i svært liten grad, og var å oppdrive i kun 3,14% av artiklene, som tilsvarer 9 artikler. De absolutte frekvensene av hver type informasjon kan leses ut av følgende tabell:

Tabell 8: Absolutt frekvens (antall artikler) hvor hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i Verdens Gang i tidsperioden 10. august - 10. september 2017, opptrer.

	Verdens Gang (N = 254)
Saksstandpunkt	117
Ideologi	13
Handlinger	52
Virkelighetsoppfatning	48
Konsekvenser	69
Diskusjon	9
Koalisjonspartnere	53

5.2: Dagbladet

Diagram 3: Relativ frekvens (prosent) av forekomsten av hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i Verdens Gang i tidsperioden 10. august - 10. september 2017.

Tabell 9: Den relative frekvensen (prosent) av forekomsten av de betingede variablene ideologi, virkelighetsoppfatning og konsekvenser, basert på det totale antallet artikler med saksstandpunkt. Medium er Dagbladet.

	Absolutt frekvens	Relativ frekvens (%) basert på antall artikler med saksstandpunkt (N=116)
Ideologi	20	17,24
Virkelighetsoppfatning	40	34,48
Konsekvenser	66	56,89
Saksstandpunkt	116	

Dagbladet publiserte i den valgte tidsperiode flere politisk relevante nettartikler (315 stk.) sammenlignet med VG (254 stk.). Mønsteret i hvor ofte informasjonstypene opptrer er likevel i stor grad det samme. For å begynne med de betingede variablene (tabell 9) så finner vi at Informasjon om konsekvenser av et sakstandpunkt dukker opp i 56,89 % av artiklene hvor et saksstandpunkt er oppgitt, et nivå svært likt tilfellet i VG (58,97%). Omtrent hver tredje artikkel med et saksstandpunkt inneholder også informasjon om et partis virkelighetsoppfatning (34,48%), en prosentandel noe lavere enn hos VG (41,02%). Til gjengjeld kunne man oftere blant artiklene med saksstandpunkt i Dagbladet finne informasjon om et partis ideologi/verdimessige begrunnelse av et saksstandpunkt (17,24%), enn hva tilfellet var blant VGs artikler med saksstandpunkt (11,11%).

Vedrørende de ikke-betingede variablene ser vi at informasjon om saksstandpunkt også hos Dagbladet er den informasjonstypen som opptrer oftest (36,83%), men noe sjeldnere enn tilfellet var hos VG (46,06%). I omtrent hver tredje politisk relevante nettartikkel hos Dagbladet kunne man altså som leser finne informasjon om et partis saksstandpunkt. Videre ser vi at informasjon om potensielle koalisjonspartnere etter valget var den ikke-betingede informasjonstypen som forekom nest hyppigst, altså i nesten hver fjerde publiserte politisk relevante artikkel (23,49%). Informasjon om tidligere handlinger fra regjeringens side forekom i 18,73% av artiklene, så vidt sjeldnere enn tilfellet var i VG (20,47%). Heller ikke i Dagbladet var det særlig grad av informasjon om diskusjon/meningsulikheter innad i et parti å spore, med en opptreden i knappe 1,90 % av artiklene (6 stykker). Variablenes absolutte frekvensfordeling i VGs nettartikler er altså som følger:

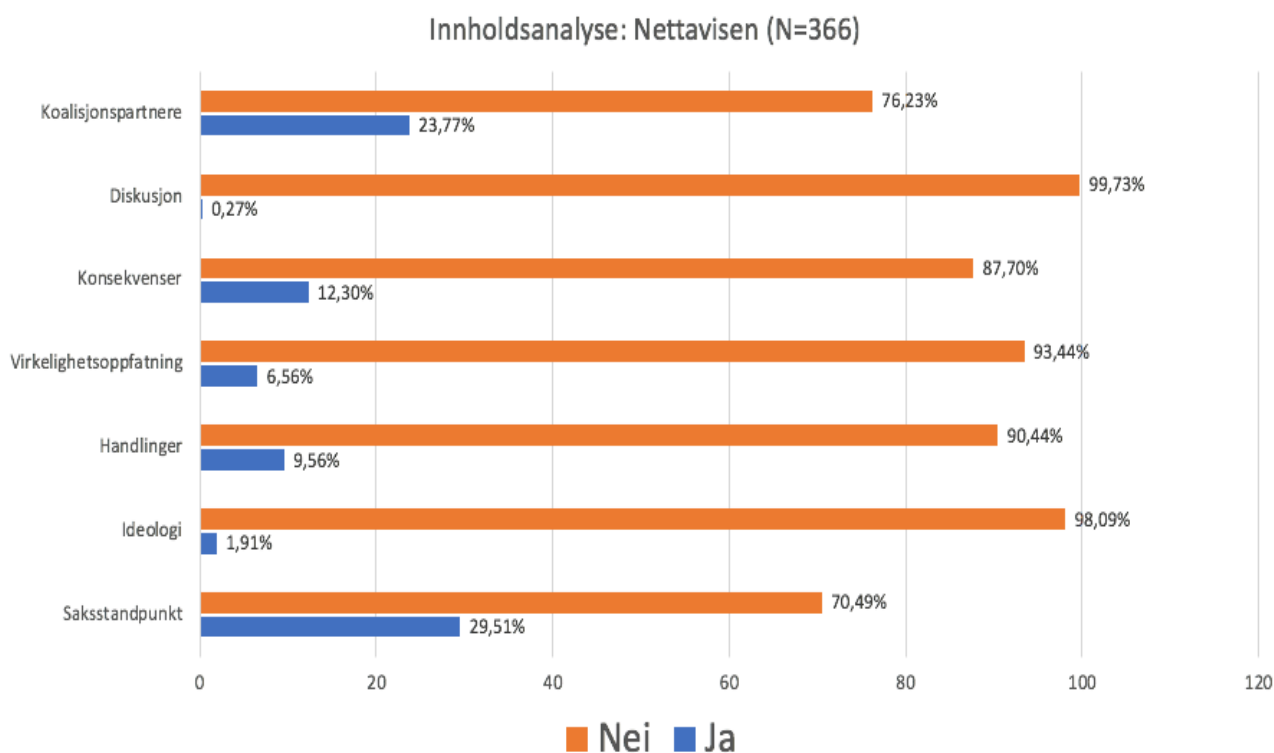
(Fortsettelse på neste side)

Tabell 10: Absolutt frekvens (antall artikler) hvor hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i Dagbladet i tidsperioden 10. august - 10. september 2017, opptrer.

Dagbladet (N=315)	
Saksstandpunkt	116
Ideologi	20
Handlinger	59
Virkelighetsoppfatning	40
Konsekvenser	66
Diskusjon	6
Koalisjonspartnere	74

5.3: Nettavisen

Diagram 4: *Relativ frekvens (prosent) av forekomsten av hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i Nettavisen i tidsperioden 10. august - 10. september 2017.*

Tabell 11: *Den relative frekvensen (prosent) av forekomsten av de betingede variablene ideologi, virkelighetsoppfatning og konsekvenser, basert på det totale antallet artikler med saksstandpunkt. Medium er Nettavisen.*

	Absolutt frekvens	Relativ frekvens (%) basert på antall artikler med saksstandpunkt (N=108)
Ideologi	7	6,48
Virkelighetsoppfatning	24	22,22
Konsekvenser	45	41,66
Saksstandpunkt	108	

Vi ser at artiklene som inneholdt et saksstandpunkt i Nettavisen i 41,66 % av tilfellene også inkluderte informasjon om potensielle konsekvenser, noe sjeldnere enn både VG (58,97%) og Dagbladet. Informasjon om virkelighetsoppfatning blant artiklene med et saksstandpunkt forekom i 22,22% av tilfellene, hvilket er en merkbar andel lavere enn i både VG (41,02%) og Dagbladet (34,48%). Til sist ser vi at ideologivariabelen nok en gang opptrer sjeldnest blant artiklene med et saksstandpunkt (6,48%), noe sjeldnere enn tilfellet var i VG (11,11%) og enda sjeldnere enn tilfellet var i Dagbladet (17,24%).

Også hos Nettavisen ser vi at saksstandpunktet er den ikke-betingede informasjonsvariabelen som forekommer oftest, i 29,51% av artiklene, men ikke like ofte som tilfellet var i henholdsvis VG (46,06%) eller Dagbladet (36,83%).

Informasjon om potensielle koalisjonspartnere etter valget figurerer i nesten hver fjerde artikkel (23,77%). Dette er noe høyere enn i VGs artikler (20,87%) og omtrent på samme nivå som tilfellet var i Dagbladets artikler (23,49%). I omtrent hver tiende artikkel (9,56%) eksisterte informasjon om hvilke partier som potensielt kunne danne et regjeringssamarbeid etter valget, noe som er merkbart sjeldnere enn tilfellet var i både VG (20,47%) og Dagbladet (18,73%). Akkurat som i VG (3,54%) og Dagbladet (1,90%) så eksisterte det forsvinnende lite informasjon om diskusjon/meningsulikhet innad i et parti i Nettavisens artikler, med en opptreden i kun ett tilfelle (0,27%). Variablenes absolutte frekvensfordeling kan fortelle oss nøyaktig i hvor mange artikler hver av variablene har opptrådt:

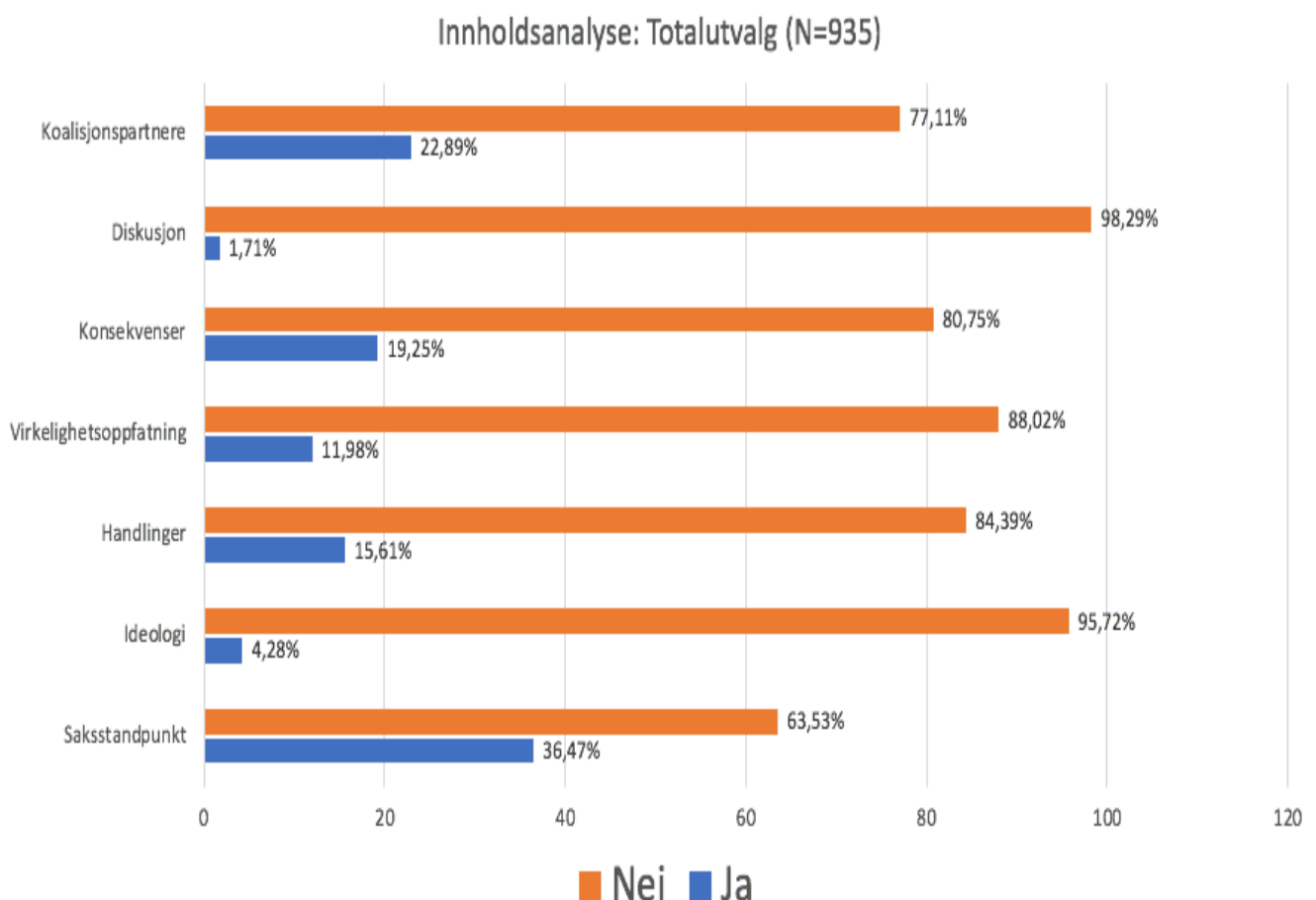
Tabell 12: Absolutt frekvens (antall artikler) hvor hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i Nettavisen i tidsperioden 10. august - 10. september 2017, opptrer.

	Nettavisen (N=366)
Saksstandpunkt	108
Ideologi	7
Handlinger	35
Virkelighetsoppfatning	24
Konsekvenser	45
Diskusjon	1
Koalisjonspartnere	87

5.4: Presentasjon av resultat - Totalutvalget

I det følgende skal vi trekke inn noe av Esaiasson og Håkanssons (2002) argumentasjon skissert innledningsvis (kapittel 2), idet vi behandler det totale utvalget nettartikler i de tre mediene samlet i ett og samme utvalg (N=935).

Diagram 5: Relativ frekvens (prosent) av forekomsten av hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i totalutvalget (VG, Dagbladet og Nettavisen, N = 935) i tidsperioden 10. august - 10. september 2017.

Tabell 13: Absolutt frekvens (antall artikler) hvor hver av de syv typene informasjon i politisk relevante nettartikler publisert i totalutvalget (VG, Dagbladet og Nettavisen, N = 935) i tidsperioden 10. august - 10. september 2017, opptrer.

	Totalutvalg (N=935)
Saksstandpunkt	341
Ideologi	40
Handlinger	146
Virkelighetsoppfatning	112
Konsekvenser	180
Diskusjon	16
Koalisjonspartnere	214

Tabell 14: Den relative frekvensen (prosent) av forekomsten av de betingede variablene ideologi, virkelighetsoppfatning og konsekvenser, basert på det totale antallet artikler med saksstandpunkt. Utvalget består av nettartiklene i VG, dagbladet og Nettavisen samlet (N=935).

	Absolutt frekvens	Relativ frekvens (%) basert på antall artikler med saksstandpunkt (N=341)
Ideologi	40	11,73
Virkelighetsoppfatning	112	32,84
Konsekvenser	180	52,78
Saksstandpunkt	341	

I sum består innholdsanalysen altså av totalt 935 politisk relevante nettartikler fordelt på de tre mediene VG, Dagbladet og Nettavisen. Esaiasson og Håkansson (2002, s. 42) trekker frem partienes saksstandpunkter som særlig relevant informasjon i en valgkampkontekst, og vi ser

(jamfør Diagram 5 og Tabell 13) at saksstandpunkter er den type registrert informasjon som opptrer oftest. I omtrent hver tredje artikkel (36,47%, 341 stk.) eksisterte informasjon om et partis saksstandpunkt (slik definert i kodeboken). Forfatterne (Ibid., s. 43) ser saksstandpunkter som uttrykk for de politiske programmer som partiene søker mandat til å gjennomføre, og nettartiklene i utvalget viste seg å distribuere denne type informasjon i et forholdsvis betydelig omfang.

Blant nettopp disse artiklene (som inneholdt et saksstandpunkt, 341 stk.), så bekreftes mønsteret vi har sett tidligere angående forekomsten av de betingede variablene. Rangert etter forekomst får vi følgende liste (av tabell 14):

1. Konsekvenser (52,78%, 180 artikler)
2. Virkelighetsoppfatning (32,84%, 112 artikler)
3. Ideologi (11,73%, 40 artikler)

Det er altså informasjon om potensielle konsekvenser av et saksstandpunkt som dukker opp i flest av disse artiklene. Denne informasjonstypen ble utviklet som en forutsetning om at velgeren alene vanskelig kan resonnerer seg frem til følgene av partienes saksstandpunkter, og at dette dermed er beslutningsrelevant informasjon velgerne trenger å vite (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 43). Analysen viser at omtrent halvparten (52,78%) av artiklene med saksstandpunkter følges opp av nettopp denne type informasjon i samme artikkel. Annenhver saksstandpunkttopplysende artikkel skisserer altså potensielle konsekvenser, så forutsetningene for å tilegne seg denne type informasjon i et slikt utvalg artikler er gode.

Informasjon om virkelighetsoppfatning forekommer noe sjeldnere blant artiklene med et saksstandpunkt. Virkelighetsoppfatningen, slik den er blitt definert i kodeboken, forsøker å fange opp: "...de verklighetsoppfatningar som ligger til grund för handlingsförslagen." (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 43), altså de logiske resonnementene bak et saksstandpunkt. Vi ser at nesten en tredel av de saksstandpunkttopplysende artiklene bringer informasjon om dette til leserne, dermed i et lavere omfang enn potensielle konsekvenser. Det ble sjeldnest opplyst om ideologiske og/eller verdimeslige begrunnelser av et saksstandpunkt i denne type artikler. Kun i omtrent hver tiende artikkel (11,73%) ble

saksstandpunktet ledsaget av denne type informasjon. Esaiasson og Håkansson (Ibid.) påpeker hvor viktig denne type informasjon er for å kunne resonnerer seg frem til hvordan partiene vil handle under omstendigheter som ikke er direkte beskrevet i partienes programmer, men i utvalget som er beskrevet her dukker altså denne type informasjon opp forholdsvis sjeldent.

Blant de ikke-betingede variablene så kan vi basert på diagram 5 og tabell 13 rangere variablene etter forekomst på følgende måte:

1. Saksstandpunkt (36,47%, 341 artikler)
2. Koalisjonspartnere (22,89%, 214 artikler)
3. Handlinger (15,61%, 146 artikler)
4. Diskusjon (1,71%, 16 artikler)

Her er forekomsten prosentuert i det totale utvalget av nettartikler som inngikk i innholdsanalysen (935 artikler). Vi ser at informasjon om saksstandpunkt forekommer oftest, med en opptreden i omtrent hver tredje politisk relevante artikkel. Standpunktene i konkrete saksspørsmål er en viktig grunnstein i Esaiasson og Håkanssons argumentasjon (2002, s. 42), da denne type informasjon er direkte relevant for å kunne danne seg et bilde av det overordnede program som partiene går til valg på. Dette var altså tilgjengelig informasjon i omtrent hver tredje artikkel (36,47%) i utvalget. Noe sjeldnere var det mulig å finne informasjon om hvilke partier som potensielt kunne antas å danne et samarbeid etter valget, med en forekomst i litt over hver femte artikkel (22,89%). Potensielle samarbeid etter valget er relevant for velgerens vurdering av hvorvidt partiet er i stand til å få gjennomslag for sin politikk i praksis (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 44), og denne type informasjon begrenser seg altså til en femtedel av utvalget.

Videre ser vi av rangeringen at informasjon om konkrete politiske tiltak fra regjeringens side under daværende stortingsperiode (2013 - 2017) eksisterte i 15,61 % av artiklene i totalutvalget. Mulighetene til å finne denne type informasjon i de analyseenheter vi opererer med i denne studien er altså begrensede. Færre enn hver sjettede artikkel kan bidra til å spe på velgerens beslutningsgrunnlag med informasjon om dette, og er den av de ikke-

betingede variablene med nest lavest frekvens, med en opptreden i 146 av de 935 artiklene. Forutsetningene for å tilegne seg informasjon som bidrar til å kunne stille regjeringen til ansvar for sin virksomhet, og dermed gjøre seg opp en vurdering av regjeringens prestasjoner (Esaiasson & Håkansson, 2002, s. 43), er forholdsvis begrensede, spesielt dersom man innhenter beslutningsrelevant informasjon utelukkende fra denne type kilder. Enda vanskeligere er det å finne informasjon om diskusjoner/meningsulikhet innad i partiene. Denne type informasjon var nesten fraværende med en opptreden i kun 16 artikler, altså i 1,71 % av totalutvalget. Denne type informasjon viste seg altså å være vanskeligst å oppdrive i utvalget, og var svært lite tilgjengelig i innholdsanalysens utvalg. For å oppsummere problemstillingens besvarelse i en oversiktlig tabellform legges følgende tabell ved:

Tabell 15: Oppsummeringstabell av innholdsanalysen totale utvalg, hvor forekomsten av de syv typene av beslutningsrelevant informasjon (Esaiasson og Håkansson, 2002) i utvalget opptrer i rangert form og inndelt i betingede variabler og ikke-betingede variabler.

Betingede variabler (betinget av saksstandpunkt)		Ikke-betingede variabler	
1. Konsekvenser (52,78%, 180 artikler)		1. Saksstandpunkt (36,47%, 341 artikler)	
2. Virkelighetsoppfatning (32,84%, 112 artikler)		2. Koalisjonspartnere (22,89%, 214 artikler)	
3. Ideologi (11,73%, 40 artikler)		3. Handlinger (15,61%, 146 artikler)	
		4. Diskusjon (1,71%, 16 artikler)	
Prosentueringsgrunnlag	Saksstandpunkt (N=341)	Totalutvalg (N=935)	

6. Validitetsdiskusjon

En drøfting av problematikk tilknyttet studiens validitet er på sin plass. Først er det verdt å problematisere bruken av Esaiasson og Håkanssons (2002) syv informasjonstyper som standarden for "informativ og beslutningsrelevant informasjon". Denne standarden er fundert i forfatterens forståelse av partienes funksjon i det representative demokratiets kjerne, nærmere bestemt en mandat- og ansvarsmodell som teoretiserer forholdet mellom partier og velgere under en valgkampperiode (Ibid., s. 42), jamfør modellen vi omtalte i kapittel 2. Dette teoretiske utgangspunktet har forfatterne (Ibid.) benyttet for å komme frem til normative konklusjoner knyttet til hva som er beslutningsrelevant informasjon i valgkampen. Informasjonstypene er dermed normativt baserte, samt utarbeidet med tanke på å tilfredsstillende de verdiene som ligger innarbeidet i mandat- og ansvarsmodellen. Begrepet "beslutningsrelevant informasjon" er dermed ikke definert ut ifra objektive, valide kriterier som det er universell enighet om, men snarere ut ifra lysten til å realisere en ønsket virkelighet som er rettfærdiggjort basert på teori (Esaiasson og Håkansson, 2002, s. 41). En slik normativ tilnærming til å fastsette standarden for beslutningsrelevant informasjon vanskeliggjør prosessen med å skape en felles, universell definisjon av begrepet. Kumulativ forskning på "beslutningsrelevant informasjon" blir vanskelig dersom ulike forskere legger ulike teoretisk baserte normer til grunn for å definere begrepet, da man i realiteten risikerer å sammenligne "epler og pærer" ved sammenligning av studier. Derfor, dersom man ikke deler Esaiasson og Håkanssons (2002) normative og teoretiske utgangspunkt, så vil man muligens heller ikke anse de syv informasjonstypene for å være et valid uttrykk for "beslutningsrelevant informasjon", slik at denne studiens validitet kan oppfattes som lav som følge av dette. Informasjonstypene må forstås som "idealer", eller ønsketilstander, og ulike demokratiteorier vil gjerne skissere ulike idealer (Jamtøy & Todal Jensen, 2005, s. 270). Felles forståelse av begrepet uavhengig av teoretisk bakgrunn er vanskelig.

‘En ting er valget av valget av demokratiteoretisk fundament for å definere "beslutningsrelevant informasjon", noe annet er selve operasjonaliseringen av informasjonstypene. Har vi klart å måle det vi faktisk ønsker å måle, det vil si, er begrepsvaliditeten god? (Ringdal 2013, s. 96). I en innholdsanalyse er det vanskelig å konstruere et godt mål forteller hvor godt innholdskategoriseringene faktisk samsvarer med

virkeligheten (Østbye et. al., 2007, s. 223), så en validitetsvurdering bør baseres på forholdet mellom operasjonaliseringen (kodingsinstruksjonene i kodeboken) og den teoretisk baserte variabelen den operasjonelle definisjonen er ment å representere. Berelson (1952, s. 169) påpeker at siden validitet knytter seg til definisjonsproblematikk, så kan det oppstå utfordringer når man opererer med variabler hvor det ikke eksisterer en felles definisjonsenighet i forskningslitteraturen. Dette gjelder især komplekse, abstrakte variabler som ikke lar seg operasjonalisere på en åpenbar måte.

Begreper (og variabler) som i teorien lar seg operasjonalisere av et mangfold av ulike indikatorer og kodeanvisninger krever at et utvalg av indikatorer foretas, hvis ikke vil det bli svært vanskelig å gjenkjenne variabelen i det empiriske materialet. Vi har tidligere nevnt hvordan operasjonaliseringen av variablene har tatt utgangspunkt i Esaiasson og Håkanssons (2002) teori, nærmere bestemt deres argumentasjon for hvorfor de nevnte informasjonstypene er så viktig for å ta et informert valg, og nøyaktig hva de faktisk legger i begrepene. Ønsket om å få til dette har ført til en kodebok med svært detaljerte instruksjoner. Detaljnivået var en styrke under interkoderreliabilitetstesting (kapittel 4), men validitetsmessig kan den by på en utfordring. Til hver variabel er det knyttet strenge krav (ofte flere) som må være oppfylt før man kan bekrefte at variabelen faktisk opptrer i innholdet, og selv den minste fravikelse fra kravene vil føre til at variabelen kodes som fraværende i den enkelte nettartikkel.

Et eksempel er variabelen "Informasjon om mulige koalisjonspartnere/samarbeidspartnere etter valget", hvor et krav for å bekrefte variabelens opptreden i artikkelen er at artikkelen samtidig informerer om hvilke konkrete partier det nevnte, mulige samarbeidet potensielt kan bestå av. Dette fordi en konkret beskrivelse av den mulige regjeringskonstellasjonen etter Esaiasson og Håkanssons (2002, s. 44) argumentasjon er nødvendig for å kunne vurdere et partis gjennomslagskraft i en regjering, hvilket forutsetter at man nettopp vet hvilke konkrete partier regjeringskonstellasjonen kan inneholde. Dette gjør at artikler som spekulerer i f. eks en "borgerlig regjering" eller en "sosialistisk regjering" ikke kodes med svarkategori "ja" (verdi 1), med mindre det opplyses om hvilke partier den borgerlige eller sosialistiske regjeringen altså kan bestå av. Årsaken til et så strengt krav ligger i at Esaiasson og Håkansson (2002) ikke forutsetter at velgerne har noen kunnskap om mulige

regjeringssamarbeid på forhånd. Det kan argumenteres for at dette er en svært urealistisk forutsetning, da deler av opinionen kan tenkes å ha grunnleggende kunnskaper om hvilke partier som kan samarbeide med hverandre etter valget (Jamtøy, 2011, s. 83). Potensielle partiallianser kan være klare i god tid før "den korte valgkampen". Forutsetningen om null kunnskap på forhånd er et eksempel på det Jamtøy og Todal Jensen (2005, s. 270) benevner som demokratiteoribaserte "ideelle fordringer" som står i fare for å avfeies som urealistiske, fordi de avviker for mye fra det inntrykk vi har av hva som er tingenes faktiske tilstand.

Poenget er at dersom vi hadde operert med den forutsetning av velgerne visste hvilke partier en borgerlig eller sosialistisk regjering potensielt kan inneholde, og at denne type informasjon i seg selv var tilstrekkelig til å "kode verdi 1", så ville innholdsanalysen svært sannsynlig vist resultater som avviker fra de resultatene vi fant i denne studien. Validiteten i denne studien avhenger altså i stor grad av Esaiasson og Håkanssons (2002) teoretiske argumentasjon og forutsetninger. Dersom man er av den oppfatning at de er urealistiske, så er det vanskelig å sette lit til resultatenes validitet. Det samme gjelder dersom man ser forutsetningene (kodingsinstruksjonene) i kodeboken som urealistiske og virkelighetsfjerne. Berelson (1952, s. 171) legger på samme vis vekt på hvordan presise og nøyaktig definerte kategorier (variabler) er nøkkelen til å gjøre en validitetsvurdering. En tydelig og godt bearbeidet kodebok har derfor vært viktig for å synliggjøre de begrepsdefinisjoner og operasjonaliseringer jeg har gjort, slik at en vurdering av validitet lettere kan gjøres.

7. Avslutning

Motivasjonen bak denne studien har blitt drevet av en nysgjerrighet knyttet til informasjonsverdien i mediebudskap i valgkampperioden, med fokus på nettaviser som medium. En vurdering av i hvilken grad medieinnholdet er informativt og beslutningsrelevant er en øvelse som kan utøves med bakgrunn i et bredt spekter av metodegrep og tilnærminger. Eksempelvis, I en studie av norske avisers nett og papirutgaver under valgkampen i 2013 benyttet Kai Haugen Shaw (2014, s. 30 - 33) et argumentasjonsbasert mål på informasjonsverdi ved å registrere medieinnholdets informasjonstetthet, -bredde, og -dyp. Erik Sirnes (2012, S. V) på sin side benyttet seg av kvalitative dybdeintervjuer for å vise hvordan medienes logikk i øynene til

kommunikasjonsrådgivere i norske politiske partier fortrenger den informasjon de ønsker å formidle til velgerne til fordel for underholdningselementer, spill og personfokusering. Informativiteten i medieinnhold kan altså vurderes ut fra ulike standarder.

Det var i en gjennomlesning av Esaiasson og Håkansson (2002) hvor jeg ble presentert for en alternativ tilnærming til det å vurdere informativitet i mediebudskap. Ved å presentere syv konkrete typer av beslutningsrelevant informasjon var det nærliggende å spørre seg: I hvilken grad er disse typene av informasjon tilstede i norske nettavisers valgkampdekning? Dette spørsmålet ble førende i den innledende fasen av studien. Etter å ha formulert en problemstilling og definert dens begreper, ble studiens enhet, og relevante innholdsformer definert og presisert. Deretter ble ulike utvalg generert (av medier, tidsperiode, og dernest selve nettartiklene), før kodeboken og prosessen for måling ble utarbeidet og justert i lys av reliabilitetstesting. Alt dette ble gjort i rammen av Esaiasson og Håkanssons (2002) teoretiske utgangspunkt for informasjonstypene, presentert innledningsvis.

Studien viste at godt og vel hver tredje nettartikkel i utvalget kunne opplyse oss om et saksstandpunkt tilknyttet et parti. Blant artiklene som inneholdt et saksstandpunkt (de betingede variablene) så vi at dette oftest ble ledsaget av informasjon om konsekvenser av et saksstandpunkt (i 52,78% av tilfellene. Noe sjeldnere opptrådte et saksstandpunkt i kompaniskap med virkelighetsoppfatningen til et parti (32,84%), mens informasjon om partiets ideologiske og verdimeslige begrunnelse for et saksstandpunkt relativt sjelden (11,73%) dukket opp i kontekst av et saksstandpunkt. Når det gjaldt de ikke-betingede variablene så vi som nevnt at saksstandpunktet dukket opp oftest (36,47%). Videre kunne vi i omtrent hver femte artikkel finne informasjon om hvilke partier som potensielt kunne inngå i et regjeringssamarbeid etter valget (22,89%). Noe sjeldnere (15,61%) ble det informert om konkrete handlinger regjeringen tidligere i regjeringsperioden enten hadde gjennomført eller iverksatt, mens informasjon om diskusjoner/meningsulikheter innad i partiene forekom desidert sjeldnest, med en opptreden i kun 1,71% av artiklene.

Esaiasson og Håkansson (2002) konkretiserte og teoretisk begrunnet syv typer av beslutningsrelevant informasjon, men en absolutt liste for hva som er en "god nok" forekomst av de ulike variablene ble ikke presisert. Hvor ofte bør disse typene informasjon dukke opp i

nettartikler i løpet av en valgkamp? Dette er et normativt spørsmål vi ikke har grunnlag for å konkludere på her, men det har heller ikke vært intensjonen. Utgangspunktet har vært å foreta en valid og reliabel måling av hvor ofte informasjonstypene forekommer, for så å sammenligne forekomsten dem imellom innad i det samme utvalget. Denne innholdsanalysen hører hjemme i den deskriptive gren av innholdsanalyser (Nilsson, 2000, s. 119), hvor det å gjøre en kvantitativ beskrive av undersøkelsesobjektene basert på variabler er målet, snarere enn å forsøke å forklare hvorfor ved å vise til årsaksslutninger. Dette legger naturlige begrensninger på implikasjonene av denne studien, da den ikke bidrar til teoretisering knyttet til informasjonsverdi og beslutningsrelevant informasjon i en valgkampperiode.

Håpet er likevel av studien kan være et empirisk bidrag i undersøkelsen av hvor informativ politisk relevante nettartikler faktisk er i en valgkampperiode, vurdert med utgangspunkt i Esaiasson og Håkansson (2002) teoretiske betraktninger. Ved å ha et særskilt fokus på arbeidet med forskningsdesign og metode har målet både vært å skape åpenhet og refleksivitet i studiens ulike trinn, men også å generere reliable og valide empiriske resultater som kan stå som et tilfredsstillende empirisk bidrag til feltet.

8. Litteraturliste

- Aalberg, T. & Brekken, T. (2007). Når spill og enkeltepisoder blir viktigst. I T. Aalberg (Red.), *Den medialiserte politikken*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Adams, J. (2001). *Party Competition and Responsible Party Government*. Michigan: The University of Michigan Press.
- Ask, A. O. & Ruud, S. (2018, 6. april). Her er 10 stridssaker det kan bli bråk om på Høyres landsmøte. *Aftenposten*. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/yvbgAg/Her-er-10-stridssaker-det-kan-bli-brak-om-pa-Hoyres-landsmote>

- Bartels, L. M. (1986). Issue Voting Under Uncertainty: An Empirical Test. *American Journal of Political Science*, 30(4), 709 - 728. Hentet fra https://my.vanderbilt.edu/larrybartels/files/2011/12/Issue_Voting.pdf

- Berelson, B. (1952). *Content Analysis in Communication Research*. New York: Hafner Publishing Company.

- Christensen, D. A. (2002). *Hovedtyper av valgordninger. Proporsjonalitet eller politisk styring?* (Stein Rokkan senter for flerfaglige samfunnsstudier, Notat 2002:26). Hentet fra http://uni.no/media/manual_upload/178_N26-02-Christensen.pdf

- Dalton, R. J. (1985). Political Parties and Political Representation - Party Supporters and Party Elites in Nine Nations. *Comparative Political Studies*, 18(3), 267 - 299. Hentet fra <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0010414085018003001>

- Esaiasson, P. & Håkansson, N. (2002). *Besked ikväll! - Valprogrammen i svensk radio och TV*. Värnamo: Fälth & Hässler.

- Foss Sandberg, N. C. (2007). *Strategier i valgkamp - Arbeiderpartiet og Høyres strategier ved Stortingsvalget i 2005, - var de vellykket?* (Hovedfagsoppgave, Universitetet i Oslo). Hentet fra <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/14542/HovedoppgavexStrategierixvalgk amp.pdf?sequence=2>

- Hagemann, K. (2018, 22. mai). Syntaks. I *Store Norske Leksikon*. Hentet fra <https://snl.no/syntaks>

- Held, D. (2006). *Models of Democracy* (3. utg.). Cambridge: Polity Press.

- Henriksen, A. H. & Simonsen, H. G. (2019, 24. april). Semantikk. I *Store Norske Leksikon*. Hentet fra <https://snl.no/semantikk>

- Holmes, J. (2002). *Thomas Jefferson: A Chronology of His Thoughts*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, INC.

- Jamtøy, A. I. (2011). Informere eller underholde? - Politisk journalistikk i norsk valgkamp. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 52(1), 67 - 97.

- Jamtøy, A. I. & Todal Jenssen, A. (2005). Valg på sviktende grunnlag? Et begrunnet spørsmål om fornuften i moderne valgkamper. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 46(3), 267 - 296. Hentet fra https://www.idunn.no/file/pdf/33215826/valg_pa_sviktende_grunnlag_-_et_begrunnet_sporsmal_om_fornuften_i_moderne_v.pdf

- Jones, D. R. & McDermott, M. L. (2004). The Responsible Party Government Model in House and Senate Elections. *American Journal of Political Science*, 48(1), 1 - 12. <https://doi.org/10.1111/j.0092-5853.2004.00052.x>

- Karlsen, R. (2007). Den første internetvalgkampen? Velgernes informasjonskilder. I B. Aardal (Red.), *Norske velgere - En studie av stortingsvalget 2005*. Oslo: N.W Damm & Søn AS.

- Karlsen, R. (2010). Online and Undecided: Voters and the Internet in the Contemporary Norwegian Election Campaign. *Scandinavian Political Studies*, 33(1), 28 - 50. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2009.00238.x>

- Karlsen, R. (2011). Velgernes valgkamp. I B. Aardal (Red.), *Det politiske landskap* (1. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

- Medienorge. (2019). Lesertall for norske nettaviser. Hentet fra <http://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/253>

- Mill, J. S. (2010). *John Stuart Mill - Om Friheten*. Oslo: Vidarforlaget.

- Nilsson, Å. (2000). Kvantitativ Innehållsanalys. I L. Larsson (Red.), *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

- Norris, P. (2000). *A Virtuous Circle - Political Communications in Postindustrial Societies*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Ranney, A. (1954). *The doctrine of responsible party government - its origin and present state*. Illinois: University of Illinois Press.

- Regjeringen. (2019, 26. april). Norske koalisjonsregjeringers varighet 1884 -. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/om-regjeringa/tidligere-regjeringer-og-historie/statistikk/norske-koalisjonsregjeringers-varighet-1/id637682/>

- Riffe, D. & Lacy, S. & Fico, F. G. (2005). *Analyzing Media Messages - Using Quantitative Content Analysis in Research* (2. Utg.). Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.

- Ringdal, K. (2013). *Enhet og Mangfold - Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

- Rose, R. (2014). Responsible Party Government in a World of Interdependence. *West European Politics*, 37(2), 253 - 269. <https://doi.org/10.1080/01402382.2014.887874>

- Schwebs, T. & Østbye, H. (2017). *Media i samfunnet* (7. utg.). Oslo: Samlaget.

- Shaw, K. H. (2014). *Valgkampdekning på nett - En komparativ studie av informasjonsverdien hos 3 norske avisers nett og papirutgaver under valgkampen i 2013* (Masteroppgave, NTNU). Hentet fra https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/268928/748389_FULLTEXT01.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Sirevåg, T. (2018, 29. juni). Thomas Jefferson. I *Store Norske Leksikon*. Hentet fra https://snl.no/Thomas_Jefferson

- Sirnes, E. (2012). *Medielogikkens dominans og informasjonsfattig formidling av politikk - En studie av oppfatninger, holdninger og handlinger i de norske partiene* (Masteroppgave, Universitetet i Oslo). Hentet fra <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/34413/MasteroppgavexxErikxSirnes.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Sodaro, M. J. (2008). *Comparative Politics - A Global Introduction* (3. utg.). New York: McGraw-Hill.

- Statistisk Sentralbyrå. (2019, 25. april). Norsk mediebarometer. Hentet fra <https://www.ssb.no/medie/>

- Stavn, G. (2007). Valgets etternølere - hvem bestemmer seg sent og hvorfor?. I B. Aardal (Red.), *Norske velgere - En studie av stortingsvalget 2005*. Oslo: N.W. Damm & Søn AS.

- Sterri, A. B. (2019, 1. april). Stortingsvalget 2013. I *Store Norske Leksikon*. Hentet fra https://snl.no/Stortingsvalget_2013

- Todal Jensen, A. (2007a). Den medialiserte politikken. I T. Aalberg (Red.), *Den medialiserte politikken*. Oslo: Universitetsforlaget.

- Todal Jensen, A. (2007b). Gjør valgkamp på TV folk kunnskapsfattige?. I T. Aalberg (Red.), *Den medialiserte politikken*. Oslo: Universitetsforlaget.

- Waldahl, R. & Narud, H. M. (2004). Den "korte" valgkampen. Mediestoffet I månedene før valget. I H. M. Narud (Red.), *I valgkampens hete - Strategisk kommunikasjon og politisk usikkerhet*. Oslo: Universitetsforlaget.

- Østbye, H. & Helland, K. & Knapskog, K. & Larsen, L. O. (2007). *Metodebok for mediefag* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

9. Appendiks

Appendiks 1: Kodeskjema

- * Det endelige kodeskjema med variabler, variabelverdier og kort variabelbeskrivelse.
- * Benyttet som hjelperedskap i kodingsprosessen
 - Sikre kontroll med at nettartiklene kodes på samtlige variabler (forhindre manglende verdier)

Se kodebok for utfyllende kodingsinstruksjoner!

1. *Partiets standpunkt i en bestemt politisk sak*

* *Inneholder nettartikkelen informasjon om et partis standpunkt i (en) bestemt(e) saker?*

1. Ja _____

0. Nei _____

2. *Partienes ideologiske/verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt*

* *Inneholder nettartikkelen informasjon om et partis ideologiske eller verdimessige begrunnelse for et saksstandpunkt i (en) bestemt(e) saker?*

1. Ja _____

0. Nei _____

3. *Regjeringspartienes tidligere handlinger i daværende stortingsperiode (2013 - 2017)*

* *Inneholder nettartikkelen informasjon/utspill om politiske tiltak som er blitt gjennomført, eller iverksatt, av regjeringspartiene i løpet av daværende stortingsperiode?*

1. Ja _____

0. Nei _____

4. Et partis virkelighetsoppfatning

*** Inneholder nettartikkelen informasjon om hvordan et politisk parti på utfyllende vis argumenterer for eller imot et saksstandpunkt, i form av årsak-virkning-tenkning knyttet til saksstandpunktet?**

1. Ja _____

0. Nei _____

5. Informasjon om konsekvenser av et partis saksstandpunkt

*** Inneholder nettartikkelen informasjon fra en partipolitiker om fremtidige, potensielle konsekvenser av et partis saksstandpunkt?**

1. Ja _____

0. Nei _____

6. Informasjon om grad av enighet/uenighet innad i et parti

*** Inneholder nettartikkelen informasjon om enighet/uenighet i et parti i form av diskusjoner internt i partiet?**

1. Ja _____

0. Nei _____

7. Informasjon om mulige koalisjonspartnere/samarbeidspartnere etter valget

*** Inneholder nettartikkelen informasjon om potensielle koalisjonspartnere eller samarbeidspartnere etter valget?**

1. Ja _____

0. Nei _____

Appendiks 2: Søkestreng

Søkestreng ble benyttet i Retriever (Atekst) for å filtrere ut de nettartiklene som tilfredsstillt kravet til "politisk relevans". I delkapittel 3.1.2 definerte vi "politisk relevans" på følgende måte:

Med "politisk relevant" forstår vi nettartikler hvor minimum ¼ av innholdet, målt i antall ord, omhandler norsk nasjonalpolitikk, og/eller norske politiske forhold, og/eller det kommende stortingsvalget, og/eller annet innhold som naturlig kan knyttes til norsk nasjonalpolitikk eller stortingsvalget. I tillegg må nettartikkelen inneholde minimum én av følgende faktorer:

- * En nasjonal politisk institusjon som Storting, regjering, eller nasjonalforsamling*
- * Politiske verv eller politiske posisjoner på nasjonalt nivå, som f. eks minister, statsråd, stortingsrepresentant*
- * Referanser til personer som representerer partiet, f. eks partirepresentant, partimedlem*
- * Politiske partiledere og politiske partier som er representert på Stortinget*
- * Referanser til det kommende stortingsvalget, f. eks ord som valg, stortingsvalg, valget 2017*
- * Referanser til ordet politikk og dets ulike former, f. eks politikk, politiker, politisk, politikken*

Såfremt minst ett av ordene forekommer i nettartikkelen, og minst ¼ av artikkelen faktisk omhandler politikk, så vil nettartikkelen bli en del av utvalget som gjennomgår den kvantitative innholdsanalysen.

Søkestrengen er et hjelperedskap for å finne frem til de politisk relevante artiklene publisert i VG, Dagbladet, og Nettavisen i perioden 10. august - 10. september 2017. En søkestreng som skal finne frem til politisk relevant innhold kan i teorien gjøres svært lang, alt etter hvordan man ønsker å definere begrepet, og dermed hvilke ord man gjennom søkestrengen ønsker å lete etter. Den definisjonen som er blitt gjort av "politisk relevans" i denne studien genererer en forholdsvis stor søkestreng, og det er rimelig å anta at den vil fange opp en svært stor andel av de politiske nyhetsartiklene publisert i nevnte medier i nevnte tidsperiode. Det er dog mulig at søkestrengen ikke vil klare å fange opp enkelte politiske nyhetsartikler som IKKE inneholder minst ett av ordene nevnt i søkestrengen. Dette er en

svakhet ved å benytte søkestreng for å filtrere ut de relevante kodingsenhetene (nettartiklene), men har av praktiske årsaker vært nødvendig for å i det hele tatt kunne generere et utvalg. Den endelige søkestrengen er som følger:

"Storting" OR "Stortinget" OR "stortinget" OR "Regjering" OR "Regjeringen" OR "regjeringen" OR "koalisjonsregjering" OR "koalisjonsregjeringen" OR "samarbeidspartier" OR "samarbeidspartiene" OR "nasjonalforsamlingen" OR "nasjonalforsamling" OR "minister" OR "statsråd" OR "stortingsrepresentant" OR "partirepresentant" OR "partimedlem" OR "partipolitiker" OR "stortingsmandat" OR "stortingsmandater" OR "politisk parti" OR "Erna Solberg" OR "Jonas Gahr Støre" OR "Siv Jensen" OR "Knut Arild Hareide" OR "Trygve Slagsvold Vedum" OR "Trine Skei Grande" OR "Audun Lysbakken" OR "Une Aina Bastholm" OR "Rasmus Hansson" OR "Arbeiderpartiet" OR "Høyre" OR "Fremskrittspartiet" OR "Kristelig Folkeparti" OR "Senterpartiet" OR "Venstre" OR "Sosialistisk Venstreparti" OR "Miljøpartiet De Grønne" OR "(Ap)" OR "(H)" OR "(Frp)" OR "(Krf)" OR "(Sp)" OR "(V)" OR "(Sv)" OR "(MdG)" OR "stortingsvalg" OR "stortingsvalget" OR "valget 2017" OR "velgerne" OR "velgere" OR "politikk" OR "politiker" OR "politisk" OR "politikere" OR "politikken" OR "politiske" OR "norsk politikk"

Merknader:

* Partiet Rødt er ikke inkludert i søkestrengen, da de ikke var representert med minimum ett stortingsmandat i perioden mellom 2013 - 2017. Å åpne opp for å inkludere partier som ikke var representert på Stortinget ville generert en vesentlig større søkestreng, uten at det ville resultert i et vesentlig større utvalg, da disse partiene får mindre oppmerksomhet i valgkampen enn partiene som i realiteten kjemper om stortingsmandatene. Det kan argumenteres for at Rødts sjanser for å vinne et stortingsmandat var reelle nok, men jeg har valgt å forholde meg til definisjonen av "politisk relevans" nevnt ovenfor, hvor kravet er at partiet var representert på Stortinget (foran valget i 2017).

* Siden Miljøpartiet de Grønne IKKE har en tradisjonell partistruktur som inkluderer en partileder, er partiets to talsmenn foran 2017-valget, Une Aina Bastholm og Rasmus Hansson, begge inkludert i søkestrengen.

* I perioden 2013 - 2017 byttet to av stortingspartiene partiledere: Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Jens Stoltenberg og Liv Signe Navarsete ble erstattet av henholdsvis Jonas Gahr Støre og Trygve Slagsvold Vedum. Kun de to sistnevnte er inkludert i søkestrengen, da disse var partiledere i den korte valgkampen før valget i 2017.

* Nettartikler som IKKE med minst 1/4, målt i antall ord, omhandler norsk politikk, og/eller norske politiske forhold, og/eller det kommende stortingsvalget vil lukes bort fra utvalget. Dette selv om et av ordene i søkestrengen opptrer i innholdet.

* Samme søkestreng er benyttet både i genereringen av et utvalg nettartikler for reliabilitetsformål (test av kodebok, se kapittel 4), og i utvalget av nettartikler som ble generert i resultat- og analysekapitlet (kapittel 5).

* Ord som ikke nødvendigvis refererer direkte til et politisk innhold, f. eks "valg" og "parti" ble ekskludert fra søkestrengen, da disse ordene genererte et svært omfattende utvalg av artikler som ikke omhandlet politikk overhodet. Søkestrengen ble dermed innsnevret for å forbedre filtreringen.

* Søkordet "(Ap)" refererte ofte til det amerikanske nyhetsbyrået "Associated Press", og disse nettartiklene ble naturligvis luket bort. Søkordet ble likevel beholdt da det ofte også refererte til en kilde fra Arbeiderpartiet, hvilket var søkordets hensikt.

Appendiks 3: Utregning av Scotts pi

* Utregning av reliabilitetsmålet "Scotts pi", benyttet i kapittel 4.

1. Saksstandpunkt

1. % observert samsvar = 15 av 16 = 93,75 %

2. % forventet samsvar:

- antall kodinger med verdi 1: 17

- antall kodinger med verdi 0: 15

- prosentandel kodinger med verdi 1 = $17 / 32 \times 100 = 53,125 \% = \underline{0,53125}$

- prosentandel kodinger med verdi 0 = $15 / 32 \times 100 = 46,875 \% = \underline{0,46875}$

Forventet samsvar = $0,53125^2 + 0,46875^2 = 0,5019 = \mathbf{50,19 \%}$

3. **Scotts pi** = $\frac{93,75 - 50,19}{100 - 50,19}$

= $43,56 / 49,81 = \mathbf{0,87}$

Scotts pi for variabel 1 er 0,87

2. Ideologi/verdi

1. % observert samsvar = 14 av 16 kodinger = 87,50 %

2. % forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 4

- Antall kodinger med verdi 0: 28

- Prosentandel kodinger med verdi 1 = $4 / 32 \times 100 = 12,50 \% = \underline{0,1250}$

- Prosentandel kodinger med verdi 0 = $28 / 32 \times 100 = 87,50\% = \underline{0,8750}$

% Forventet samsvar = $0,1250^2 + 0,8750^2 = 0,78125 = \mathbf{78,12\%}$

3. **Scotts pi** = $\frac{87,50 - 78,12}{100 - 78,12}$

= $9,38 / 21,88 = \mathbf{0,42}$

Scotts pi for variabel 2 er 0,42

3. Tidligere handlinger

1. % observert samsvar = 14 av 16 kodinger = 87,50 %

2. % forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 12

- Antall kodinger med verdi 0: 20

- Prosentandel kodinger med verdi 1 = $12 / 32 \times 100 = 37,50 \% = 0,3750$

- Prosentandel kodinger med verdi 0 = $20 / 32 \times 100 = 62,50 \% = 0,6250$

% forventet samsvar = $0,3750^2 + 0,6250^2 = 0,53125 = \mathbf{53,12 \%}$

3. **Scotts pi** = $\frac{87,50 - 53,12}{100 - 53,12}$

= $34,38 / 46,88 = \mathbf{0,73}$

Scotts pi for variabel 3 er 0,73

4. Virkelighetsoppfatning

1. % observert samsvar = 14 av 16 kodinger = 87,50%

2. % forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 12

- Antall kodinger med verdi 0: 20

- Prosentandel kodinger med verdi 1 = $12 / 32 \times 100 = 37,50\% = 0,3750$

- Prosentandel kodinger med verdi 0 = $20 / 32 \times 100 = 62,50\% = 0,6250$

% forventet samsvar = $0,3750^2 + 0,6250^2 = 0,53125 = \mathbf{53,12\%}$

3. **Scotts pi** = $\frac{87,50 - 53,12}{100 - 53,12}$

= $34,38 / 46,88 = \mathbf{0,73}$

Scotts pi for variabel 4 er 0,73

5. Konsekvenser

1. % observert samsvar = 14 av 16 kodinger = 87,50%

2. % forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 12

- Antall kodinger med verdi 0: 20

- Prosentandel kodinger med verdi 1 = $12 / 32 \times 100 = 37,50\% = 0,3750$

- Prosentandel kodinger med verdi 0 = $20 / 32 \times 100 = 62,50\% = 0,6250$

% forventet samsvar = $0,3750^2 + 0,6250^2 = 0,53125 = \mathbf{53,12\%}$

3. **Scotts pi** = $\frac{87,50 - 53,12}{100 - 53,12}$

= $34,38 / 46,88 = \mathbf{0,73}$

Scotts pi for variabel 5 er 0,73

6. Enighet/uenighet

1. % observert samsvar = 15 av 16 kodinger = 93,75%

2. % forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 1

- Antall kodinger med verdi 0: 31

- Prosentandel kodinger med verdi 1: $1 / 32 \times 100 = 3,125\% = \underline{0,03125}$

- Prosentandel kodinger med verdi 0: $31 / 32 \times 100 = 96,875\% = \underline{0,96875}$

% forventet samsvar = $0,03125^2 + 0,96875^2$

3. **Scotts pi** = $\frac{93,75 - 93,93}{100 - 93,93}$

= $-0,18 / 6,07 = -\mathbf{0,02}$

Scotts pi for variabel 6 er - 0,02

7. Mulige koalisjonspartnere

1. % observert samsvar = 14 av 16 kodinger = 87,50 %

2. % forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 4

- Antall kodinger med verdi 0: 28

- Prosentandel kodinger med verdi 1: $4 / 32 \times 100 = 12,50\% = 0,1250$

- Prosentandel kodinger med verdi 0: $28 / 32 \times 100 = 87,50\% = 0,8750$

% forventet samsvar = $0,1250^2 + 0,8750^2 = 0,7812 = \mathbf{78,12\%}$

3. **Scotts pi** = $\frac{87,50 - 78,12}{100 - 78,12}$

= $9,38 / 21,88 = \mathbf{0,42}$

Scotts pi for variabel 7 er 0,42

Reliabilitetsmålet Scotts pi i test 3:

2. Ideologi/verdi

1. % Observert samsvar = 8 av 10 kodinger = 80%

2. % Forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 2

- Antall kodinger med verdi 0: 18

- Prosentandel kodinger med verdi 1: $2 / 20 \times 100 = 10\% = 0,10$

- Prosentandel kodinger med verdi 0: $18 / 20 \times 100 = 90\% = 0,90$

% Forventet samsvar: $0,10^2 + 0,90^2 = 0,82 = \mathbf{82\%}$

3. **Scotts pi** = $\frac{80 - 82}{100 - 82}$

= $-2 / 18 = \mathbf{-0,11}$

Scotts pi for variabel 2 er -0,11

6. Enighet/uenighet

1. % Observert samsvar = 9 av 10 kodinger = 90%

2. % Forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 1

- Antall kodinger med verdi 0: 19

- Prosentandel kodinger med verdi 1: $1 / 20 \times 100 = 5\% = 0,05$

- Prosentandel kodinger med verdi 0: $19 / 20 \times 100 = 95\% = 0,95$

% Forventet samsvar: $0,05^2 + 0,95^2 = 0,905 = 90,5\%$

3. **Scotts pi** = $\frac{90 - 90,5}{100 - 90,5}$

= $-0,5 / 9,5 = -0,05$

Scotts pi for variabel 6 er -0,05

7. Mulige koalisjonspartnere

1. % Observert samsvar = 9 av 10 kodinger = 90%

2. % Forventet samsvar:

- Antall kodinger med verdi 1: 3

- Antall kodinger med verdi 0: 17

- Prosentandel kodinger med verdi 1: $3 / 20 \times 100 = 15\% = 0,15$

- Prosentandel kodinger med verdi 0: $17 / 20 \times 100 = 85\% = 0,85$

% Forventet samsvar: $0,15^2 + 0,85^2 = 0,745 = 74,5\%$

3. **Scotts pi** = $\frac{90 - 74,5}{100 - 74,5}$

= $15,5 / 25,5 = 0,60$

Scotts pi for variabel 6 er -0,05

